

Watwefchua Amifes.

62. *gada=gahjums.*

Alt. 11.

Trefchdeenâ, 16. (28.) Merzâ.

1883.

Nedaltsora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrunden, Kurland. — Elspedzija Besthorn lga grahmatu-bohde Jelgawa.

Nahditajs: No eelshjemehm. No ahrsemehm. Wisjaunakahs sinas. Trihs satihschanahs. Luhgschana wifseem, tam ruby par Latwechju senati. Par Walmeeras aprinka bseedaftanas hwehtleem etc. Labibas- un pretschu-tirqus. Gludinachanas.

No eckigsemehr.

Pehterburga. Daschas Anglu firmas nospreeduschas, pee turenēs tirgotajeem wairs nepastelleht linus un kanepojus, tamdeh kā eesuhtitahs prōwes nefakrihtot ar prezēs labumu, un nodomajuschas, fawus komisionarus taifni suhtiht pee linu tirgotajeem un kopejeem, kur tuhlit pahrlēzinatos no pirktahs prezēs labuma. — **Breeksch** kronefchanai waijadfigo leetu pahrwefchanas us Maſkawu waijadseſhot lihds 25 ſewiſchēn dſelſszela brauzeenu. Vilsgalma ſtakku pahrwalde ween ſuhtifshot lihds 500 firgu ar turflaht peederofchahn elipaschahm un deenestneekem, kahdahm 3000 personahm. —

„Journal de St. Petersbourg“ faka: Kreewija panahza Donawas konferenzē wisu, ko wehlejahs. Weena no pehdejahm Parises lihguma pehdahm ir pasudusi. Kreewija warot tagad brihwi isleetaht Kilijsas tekas labumus. — No Pehterburgas pahr Maßlawu schi-nis deenās suhtihts us Sibiriju — firsts Leontijs Georgijewitschs Lohanows-Nostowskis, kas noteesahts deht wesselu pakaltaisifchanas. Firsts tilai 29 gadus wegs; feewa no laba prahtha wixu pawada us Sibiriju. Is wina dokumenteem redsams, ka wiensch loti bagahts wihrs. Nowgorodas gubernā tam peederot 25 tuhlfst. un Bleslawas gubernā 7000 defetinas fomes. — Us eekschleetu ministera preetskhlíkumu atzelta fewischķa kafe, kas lihds schim pastahweja pescihs ministerijas.

„Waldibas Wehstnesis“ pasneids latru gadu pahrskatu par loseschanas panahkumeem wifā walsti. Mehs atrodam tanī ari pahrskatu par loseschanas panahkumeem 1882. gadā un pasneidsam tagadīs ta farweem lafitajeem schahdas sunas:

Íf wifas walsts 64 gubernu un 8 aprinku loſefchanas listehm bij redſams, ka 1882. gadā bij 791 tuhft. 858 jaunekki tai wezumā, kureem pehz likuma ja-eestahjahs lara deenestā. No ſcheem 397 tuhft. 739 jaunekleem nebij nekahdas teesibas uſ atwalinaſchanu no deenesta iſpildiſchanas. Familijas buhſchanu deht baudija I. kategorijas (ſchēras) atwalinaſchanas teesibas 192 tuhft. 435 jaunekki, II. kategorijas atwalinaſchanas teesibas 158 tuhft. 457 jaunekki un III. kategorijas atwalinaſchanas teesibas 43 tuhft. 227 jaunekki. Bee angſchejā ſkaitla peenahza wehl klaht un tapa loſefchanas listes eeraſtiti 6315 jaunekki, ta ka pawifam kopā bij loſefchanas wezumā 798 tuhft. 173 jaunekki; no ſcheem bij 37 tuhft. 306 (4⁷/10 proz.) Schihdi. Lai pabeigtu eefahktahs mahzibas waj iſlihdsinatu man- tibu, tapa aizwabinati 3186 jaunekki.

Nonemt waijadseja pawifam 1882. gadā 212 tuhkst. vihrus; nonemti tapa 208 tuhkst. 753; iſtruſkumē bij 3247 vihri, no kureem 2527 nahk us Schihdu rehkinumu. Starp nonemteem bij 445 Schihdi, kas baudija I. kategorijas atwakinaschanas teesibas, 2008, kas baudija II. kategorijas atwakinaschanas teesibas, un 2795, kas baudija III. kategorijas atwakinaschanas teesibas, un 67 tuhkst. 717 apprezejuschees. Deht masa auguma, slimibahm, meefas wainahm waj neſpehzibas preefsch deenesta iſpildischanas — tapa atswabinati no deenesta iſpildischanas 54 tuhkst. 517; 89 tuhkst. 209 tapa waj nu nepilniga auguma waj slimibu deht, waj ari tapehz, ka stahweja teesu iſmekleschanā, atstahti us nahkoſchu gadu. Slimnizās tapa eelikti 6245. Pee loſeſchanas nebij atnahkuſchi 28 tuhkst. 443; no ſcheinem bij 13 tuhkst. 651 Schihds (gandrihs puſe no viſeem, kas truhka pa wiſu Kreewu walſti).

No Baltijas gubernahm bij Widsemē pehz loſefchanas listehm 10 tuhkf. 660 tai wezumā, kam ja-eestahjahs kara deenestā. No ſcheem peekrita I. kategorijai 3265, II. kategorijai 1868 un III. kategorijai 481. Pee loſetaju flaita peedereja ari 144 Schihdi. 113 tapa at-walinati, lai nobeids mahzibas laiku, un 3 tapa atlaisti, lai iſlihdsina mantas buhſchanas. Nonemti tapa 2839 (16 iſtruhka; wiſi bij Schihdi). 9 tapa nonemti, kas peedereja pee I. kategorijas (wiſi Schihdi), 73, kas peedereja pee II. kategorijas un 88, kas peedereja pee III. kategorijas; 34 tapa nonemti, kas bij apprezejuschees, 974 tapa atfwabinati no deenesta masa auguma, flimbas deht u. t. j. pr. 647 dabuja pa-ildſinachanu tamdeht, ka nebij pilnigi iſauguſchi; 130 tapa eelikti flimnizās. Pee nouemſchanas nebij meldejuſchees 379, no ſcheem 18 Schihdi.

Kursemē bij loſefchanas wezumā 5949. No ſcheem pedereja
pee I. kategorijas 1649, pee II. kategorijas 987 un pee III. kategori-
jas 406. Vehz kara deenesta likuma 139. punktes tapa wehl loſe-
fchanas liſtēs uſnemti 37, ta ka pawifam kopā bij loſefchanas gadōs
5986; no ſcheem bij 526 Schihdi. Lihds mahzibas laika nobeig-
fchanai atwakinaja 70 un mantas buhſchanas dehł wehl 3. Nonemti
tapa 1556 (ar iſtruļkumu no 37, kas wiſi bij Schihdi). No nonem-
teem pedereja pee I. kategorijas 6 (Schihdi), pee II. kategorijas 31
un pee III. kategorijas 57; 60 bij prezejuschees. Masa auguma un
ſlimibas dehł tapa no deenesta atfwabinati 452, un 337 dabuja pa-
ildſinafchanas laiku, tapehz ka nebij pilnigi iſauguſchi; ahrſtu pahr-
luhloſchanā atlīka 57. Pee loſefchanas nebij atmahlufchi 257, no
ſcheem 112 Schihdi.

Igaunijā bij lofeschanas wezumā 3433, no kureemī 1122 pēdereja pē I. kategorijas, 585 pē II. kategorijas un 174 pē III. kategorijas. Schihda nebij neweena. Lihds mahzibas pabeigšanai dabuja pa-ildsinafchanu 21. Nonemt waijadseja pawifam 910, bet nonemti tapa tik 890; tā tad istruhka 20 (no s̄cheem bij 7 Schihdi). 19 tapa nonemti no II. kategorijas un 35 no III. kategorijas; 15 no nonemteem bij prezejus̄chees. Masa auguma waj slimibas deh̄l waijadseja no kara deenesta i spildischanas atswabinaht 425 un 263 dabuja pa-ildsinafchanu, tapehz ka nebij pilnigi isaugus̄chi; sem ahrstu vahrmelleschanas valika 39. Uz lofeschanu nebij atnahkušči 75.

Noteefaschana us paschu roku rahdahs buht pee Kreewu tau-
tas tahds tauns eeradums, kas ir laidis jau d'sikas faknes tautas
firdi. Maslawas awises raksta, ka s'irgu un mescha sagli topot katu-
reis no laudihm noteefati bes teefas spreeduma un bes teefas sinas.

Odesas aprinka teesa teesaja schinis deenäs tahlus, kas sigrus sagli pеefehjuschi sigram pеe astes un tad dsinuschi zaur beesem ehrlischkeem. Svehrinatee assinuſchi fleykawas par newainigeem. Wehl otrs atgadijums Februara mehnē: Ne taht no Odesas schahwa meschakungs us malkas sageem. Diwus winsch noschahwa, un treſchais vaschu nonita.

Baranowâ, Lomschas gubernâ, tur sirgi top jo stipri sagti, sem-
neeki nospreeda jo stingri teesah. Weens saglis tapa nokerts, faseets
un ar muhjahm nosists. To paschu fino ari „Kiewkanins“ is Ogro-
poles aprinka. Ari tur tapuschi diwi sirgu sagli tilgam pehrti,
lihds bijuschi pagalam.

Ís Rostowas fino, ka semneeki luhdsot, lai saglus us winu reh-
kinumu aissuhtot us Amura semi. Bet ari s̄che ronahs kawekli. Tur
diwu zeemu semneeki luhguschi, lai aisdſihtu projam diwus firgu saglus,
kas atraduscheses Saſſlawlas zeetumā. Ís gubernas pilzehtas atnahza
pawehle, ka tas newar notikt, tapehz ka sahdſiba now ſkaidri peerah-
dita. Rad sagli tapa palaifti wakā, wiss zeems no ſcheme bihjahs,

jo ir jan notizis, ka sagli aisdedfina is atreebshanahs mahjas un nosog sigrus. Ne-atleekot wairak nekas, ka noteefahat us pafchu roku.
— Breesmiga un behdiga leeta.

Par mescha sahdsibahm suhdsahs pat tanis apgabalos, kur pa-wifam naw meschu truhkuma. Pee wifem top sagts un wifis fog; fog bagati un nabagi, ihsti sagti un godigi laudis. Nesog tapehz, ka truhkst malkas, bet tihri is pahrgalwibas, jo taupa paschi fawus meschus. Muhfu foda likumi top tagad pahrluhkoti. Buhtu labi, ka pahrluhkotu ari meera teefu foda likumus. Weegla strahpe un gruhta peerahdischana dara mescha saglus droschus. Tee nonahwe mescha usraugus un nodedfina mescha ihpaschneelkeem mahjas, ja tee eedroschinahs saglus kert. Wahzsemé foda us to stingrako, kas ais-kar mescha robeschus, eet zita meschâ sehnies waj ogas lasift u. t. pr.

Wehl breesmigaki efot ar sigrū sahdsibahm. Sagli efot dibina-
juſchi ihpaschas fabeedribas un palihdsot zits zitam. Masahs sahdsi-
bas waijadsetu stingraki teefahrt, tad sahdsibas eetu masumā. To
rafsta sahdas Kreewu awises.

Preeksch Kursemes teesneshu muischahm jeb „widmahm“, kā „B. W.“ no droshas puses sino, nu no augstas waldibas ari reguleereshana noteikta, tā kā esot jadomā, kā winas, pehz reguleereshanas darbu pabeigšanas, tilshot pahrdotas.

Ir Jelgawas „B. W.“ sino par fchahdu blehscha stiki: Jelgawas kaufmana Kr. lauku brauzejs jeb labibas uspirzejs, Schihds A., 4. Meržā apzehlis Staltajā krogā turigu Leiti. Gefahzis fcho pirms ar alu zeenaht, pastarpahm peelehjīs klaht brandwihnu, tā ka Leitis pehz kahda laizina apschilbis un eemidsis. Isdewigā brihdi Schihdinsch iſtſchop Leitim naudas makū ar 375 rubleem un laishahs us Jelgawu. Leitis pehz kahda laika atmoshahs un mana, ka labata weeglaka. Utminahs fawa labā drauga, ko arī drusku pasinīs, jo efot agrak winam pahri reisās pahrdewis labibu, un brauz us Jelgawu melleht. — Leitis eeprahtojahs, pirms pee kristiteem apwaizatees, ko dariht, un ta bij wina laime. Kaufmana Līkopa bodē winsch dabon finaht, ka tahds Schihds, kahdu Leitis aprakstījis, ne sen pirzis 1 pajinu papirosu un mainijis 25-rublu gabalu. Leitis, fcho naudas gabalu eeraudsīdams, preezigi issauzahs, ka ta efot wina nauda, jo weens stuhris bijis noplehsts. — Līkopa lgs nu laipni peepalihds Leitim dabuht kwartal-usraugus, kureem ari drihsī isdewahs Schihdu atraſt. Kwartal-usraugi prasa Schihdelim, waj winsch efot naudu mainijis L. lga bodē. Ja, — bet kas jums datas par to? — Ta nauda ir wiltiga; mums ja-iskrata, waj naw wehl zita pee jums atronama. — Neko dariht, — gan leedsahs, bet tomehr teek fratihts, un atron wiſu naudu wehl ne-aistiķu pee Schihdeka klaht. Winsch tika nowests us polizeju, no kurenes tad fcho leetu, deht tahlakas iſmekleschanas, nodos pilsteesai.

Jelgavas Latweeschu heedriba isrihkoja festdeen, 26. Febru-
ari sch. g., Jelgavas pilhehtas teatera namā teateri sem Leepina kga
wadischanas. Dseedafchanas luga „Rihgas sejni”, kura 3 nodalās
un 7 bildēs, tika israhdita weikli un patihlami. Lugas zehleenu
starpas tika dseedatas 14 daschadas dseefmas, gan no kora, Leepina
un Kalnina kgeem, gan arī no kora un Leepina kga. Dīrdejahm ari
kopā-dseedafchanu no kora, Leepina un Kalnina kgeem. Dseedafchanu
newareja fmahdeht. Bes dascheem ziteem — Leepina kgs eemantoja
pee teatera israhdischanas ihesteno patikshanu. Leepina kgs ir no bee-
drības peenemts par teatera wadoni us wiſu gadu, un ūchi nu bija ta
pirmā luga, kuru Leepina kgs wadīja, fawu weetu ispildot, un ir ze-
ramš. ka Leepina kga grūhtee wadischanas vublikā jo labi isdosega

— Bautra toku plaukschkinschana bija silme, kas leezinaja, ka teatera israhdischana bij patihlama. — Kad eewehrojam to, ka — bes wadona — gandrihs wiſi teatera israhditaji un israhditajas tikai pirmo reiſi ſcho darbu strahdaja, tad waram droſchi un ar preeku zereht, ka jaunekſi un jaunelles us preefchu Jelgawnekeem un apkahrtnei sagahdahs jo diſchenius preekus. — Teateris gan nebija leeliski apmeklehts, tomehr teatera eenahlfchanas fneedahs til taht, ka beedribai, zif zeru, buhs wehl lahds mass atlikums. Genemts tizis 161 rubl. un wehl kahdas ſapeikas. — Kad nu teateris ta paplahni bija apmeklehts, tad eepreelfsch neko newarejahn zereht us kuplu balles apmekleßhanu, ko Jelgawas Latweefchu beedriba isrihkoja to paſchu wakar; bet it ka par brihnu meem, balle bija loti labi apmekleta, ta ka no teatera un balles beedribai flaidrais atlikums fneegschotees lihds 100 rubl. — Behdejā lailā Jelgawas Latweefchu beedribas runas wihi nospreeduschi, ka no pil fehtneekleem beedribas isrihkojumds tikai tahti war nemt dalibu, kas beedribā eestahjuſchees par beedreem, un lauzineeku nebeedri isrihkoju mōs war veedalitees tikai ar beedru eewefchanu. — Schis beedribas

nosfazijums nehma fawu eefahkumu us schihm ballehm. Un zik jauki; ballēs redsejahm pa leelakai dākai beedribas beedrus, kuri fahrtigi eewehroja fahrtibas komisijas eegrossijumus. — Bulksten 4ds no rihta waijadseja, pehz nosfazijuma, ballei beigtees. Un zik negaidihs atnahja schirkhanahs brihdī! — Dascha jautra firfnina buhtu labprāht wehlejuſees balles laiku pasteept garaku; bet jautribas brihdīs beidsahs un lihgsmajeem bija jaſprauschahs projam — latram us fawu weetu. — Beedribas runas wihrū nosfazijums, ka pilſehtneeku nebeedri netop isrihkojumōs eelaisti, israhdiyahs, ka tas ihstenā weetā un leetā trahpihcts. — Senak eespraudahs beedribas isrihkojumōs schahdi — tahdi; bet tagad nu tam ir gals. — Deewsgan labi, ka beedriba gahdā faweeem beedreem dailakus isrihkojumus, kur bes nefahdas trauzefchanas tee war fawus lihgsmos brihschus pawa- diht. — Dsili fajustu pateizibu issaku beedribai par preeka brihschu isrihkojumeem. Scho beedribas isrihkojumu zeenijameem lasitajeem pasinuodams, zereju, ka finas par tahdeem brihscheem, kur tautas dehli un meitas kopā godigi un jautri lihgsmojahs, buhs miħlas.

Weefons.

No Saukas. Iau sen dsirdeja nepatihkamas wehstis, ka Saukas pasta stančijā naudas wehstules teekot uslaustas un kahdu laiku paturetas, kurahm newareju un negrībeju tizeht. Bet tagad no us-tizamas pušes dabuju finaht, ka tur atkal schahds nedarbēs notizis. Wehstules rafkstītajās, dabudams finaht, ka adresats tāhs naw fanehmis, apklaufschinajees tuvak un nu israhdijeees, ka ta teefas namā-ap-stahjuſees. Pehz ilgas tirdiſchanas un brihdīſchanas wainigee atſinu-ſchees. Nedarbneeki efot ſtrihwera puikas D. un M. Wehstule efot bijuschi wairak rubļu naudas, jo zitadi puikas schahda puhlina ne-buhtu uſechnuſchees. Kā dsirdeju, minetee ſtrihwera ſekni beechi ween apmeklejot tuwejo krodiſinu, kur finams naudas grafitis waijadſīgs.

Sawu zeen. aplahrtni daru usmanigu, pehz gaidamahm naudas wehstulehm pasta stanzijs apklaußchinatees, jo kas war finaht, waz puikahm wehl nagi pehz naudinas nenees.

Schis raksts ronahs „Balss“ avisē. Ne sen ari mums tika rakstīts par tamlihdsigahm nekahrtibahm, kas notikušas Saulas pasta stanžijā; bet mehā to rakstu nelaidahm laudīs, labi nesinadami, waj zeen. finotajam nebuhs misfejēs. Tā tad ari no zitas puses tas finojums ir apstiprināhts, bet tomehr mehā zeram, ka ta leeta warbuht zitadi iſſkaidrofēs.

Taunjelgawa. Par Taunjelgawas aprinka-teesas aseforu 28. Februari s^{ch}. g. teesu ministeris apstiprinajis baronu G. Nahden.

Ji Ruzawas. 15. Februari sch. g., pulksten 7ds wakarâ, isbehga is pagasta nama arrestants Frizis Grünbergis, fauktis Fedricks Dehrin. Arrestants ir 29 gadus wegs un no wideja auguma. Winsch efot dalibneeks pee Tadaiku pagasta lahdes sahdsibas. Behrn pawa- far' winsch tapa Mehmels fanemts un nogihmehts (fotografeerechts). Winam laimejahs isbehgt is Mehmels zeetuma, bet ar gihmetnes pa- lihdsibu to fanehma Berlines polizeja — Berlinê. Atbildiba par ta- gadejo isbehgfschanu krihtot us 3 Leepajas saldateem, kureem waijadse- jis to west un apfargaht. Pagasta walde gan puhslejahs, pehz behgla mekledama, jo domâ, ka tas usturotees pee kahdeem beedreem, kuri dsihwojot tanî apgabalâ; tomehr wifas mekleschanas bijuschas lihds schim par welti.

Rihga. 1882. gadā Rihga us ahrsemehm issfuhtijusi prezēs par 64 milj. 99 tuhfst. 554 rubl. un no ahrsemehm eeweduši par 34 milj. 245 tuhfst. 937 rubl.; tā tad apgrošijsi par 98 milj. 345 tuhfst. 491 rubl. pretſchu (pret 88 milj. 298 tuhfst. 527 rubl. 1881. gadā). Linu iſwefis 3 milj. 482 tuhfst. 144 pudi. — Rewidenta-senatora funga erehdnis Denisenko lgs, kā „B. W.” fino, 6. Meržā aibrau-žis us Kahrklu muischu, Behtswaines draudſē, rewideereht Zehſu III. draudſes teefu.

„Baltijas Wehstnesi“ atrodam plāfchū pahrskatu par Rīgas Latv. labdar. beedribas eenergħanahm un isdofħanahm 1882. g., kiu pañneqqim ihsu mā art fawwem zeen. lafitajeem.

a) Beedribas mirskafe

Genehmigung.

Atlikums no 1881. gada 463 rubļ. 95 p.

Сентябрь 1882, №№ 2781 . . . 44

Popâ 3245 rubl. 39 f.

5245 *tau.*

Edema 1882, 22d. 2795 ruft. 77 f.

Järviva 1882. gada . . 2795 rubl. 77
Utskrifts u. 1883. gada . . 449 . . 62

Actinomys u 1883. gadu 449 " 62 "

	b) Nama kafe.
Genehma	1238 rubl. 87 f.
Isdewa	1238 " 87 "
	c) Skolas kafe.
Genehma	3033 rubl. 91 f.
Isdewa	3033 " 91 "
	d) Lehka kafe.
	Genehmums.
Atlikums no 1881. gada:	
naudā	57 rubl. 7 f.
materialā	158 " 42 "
	215 rubl. 49 kap.
Genehma 1882. gadā	3886 " 08 "
	4101 rubl. 57 kap.
	kopā Isdenums.
Isdewa 1882. gadā	3887 rubl. 38 kap.
Atlikums us 1883. gadu:	
naudā	58 rubl. 87 f.
materialā	155 " 32 "
	214 " 19 "
	kopā 4101 rubl. 57 kap.
Status.	
a) Beedribas ihpafchums.	
Beedribas grunts un namu wehrtiba	24,720 rubl. 66 kap.
Wehrtspapirhōs	220 "
Noguldijums Rihgas III. fawstarp. fred. beedr.	508 " 46 "
Aisdots dascheem.	100 " — "
Skaidrā naudā: wirskafe 449 rubl. 62 f.	
Lehka kafe 58 " 27 "	507 " 89 "
Inventars: komitejā	43 rubl. 20 f.
skolā	1100 " — "
Lehki	436 " 40 "
	1579 " 60 "
Lehka materials	155 " 32 "
	kopā 27,791 rubl. 93 kap.
b) Beedribas parahdi.	
Rihgas hipoteku beedribai	8870 " 69 "
J. Dombrowsky īgam	235 " 59 "
P. Medna īgam	400 " — "
	kopā 9506 rubl. 28 kap.
Beedribas skaidra manta 18,285 rubl. 65 kap.	
1881. gadā bija 17,903 " 67 "	

Tā tad 1882. gadā pawairojuſees par 381 rubl. 98 kap.

Walmeermuishas ihpachneeks, v. Löwensterna īgs, ka eelsch „Wlk. Anz.“ lasams, Janvara mehnē ūjis no leelīrsta Vladimira Alekandrowitscha laipni usaizinahts, winu Pehterburgā apmekleht. Pehterburgā leelīrstis winu stahdijis preeskchā fawai augstai laulatai draudsenei, pehz kam Löwensterna īgam bijis gods, diwi reisās buht pee leelīrsti brokastī un us balli tapt eeluhgtam.

Leeseres pagastā Osolinū mahjā kahda slimiga, 18 gadus jauna meita darbojās ar praveetoschanu. Gultā guledama wina apmekletajeem dodot atbildei ne ween us to, ko tee prafot, bet ari us to, ko tikai domajot. Apmekletaju nahkot loti dauds, pat is tahla-keem apgabaleem, dīrdeht praveetoschanu. Makfa masa, jo esot tikai kahdas kapeikas preeskch aplopejeem ja-eemet kruhsē. Praveete fauzotees par „guletaju“, un apmekletajus fauzot par „zeemineem“. „B. W.“

No Raiskuma. 26. Februari, muhsu Wisschehligā Semestehwa dīmīschanas deenā, isrihkoja teateri un weefigu wakaru. Virms tika atklahschanas runa tureta; tad dīseedaja: „Deewos, fargi Keisaru!“ — Wiss isdewahs loti teizami. Rahrtiba bij laba. — Sirsnigi wehletos, ka wehl dīrīs tādu preefigu wakaru pedfīhwotu. Leelu pateizibū issaku wīseem teem, kas sawus puhlinus pee isrihkošanas naw taupijschi. Esermaleete.

Igaunija. Igaunu rākstneezibas beedriba Tehrpātā 26. Februari nospreeduſi, us Keisara Majestetu kroneſchanas fwehkleem iſdot kahdu leelaku krahjumu Igaunu tautas dīeſmu, no kura weens eksemplaris buhtu krahſchi eeseenams un zaur beedribas delegatu kroneſchanas fwehklōs pasneedsams Keisara Majestetehm.

No Bleſkawas gubernas ſino „Eesti Postimees'am“, ka tur pee Igaunijas robeſchahm, Troitħas muishā, meera teefnescha namā

25. Februari 8 zilwei dabujuschi galu zaur dwanu. Wini fabraukuschi, no meera teefnescha pirk tūmta fchindelus, kur teem kahda ilgi nekurinata iſtaba tikusi eerahdita par nakti forteli. Wini paſchi kuri-najuschi krahſni un aiftaſijschi to par agri.

Maſkawa. Maſlenicas nedelā tur bijis fchahds mihiſlains atgadijums: S. kungs ſwinejīs kahſas ar kahdu bagatu atraitni. Tai azumirkli, kad dantschi fabkuſchees, pee kam ari jaunais pahtis pee-daliſees, sahle pēpeſchi wairak maſku eeraduſchahs starp weefem. Weena no maſkahn pēgahjuſi pee bruhetes, pakehrūſi to us rokahm un — ſteigufees us iſejas durwihm. Bruhtgans un weefi, kas papreefchū neſinajuschi ko dariht, drihſi atgidiuſchees un ſkrejjuſchi nu ſee-was laupitajam pakat. Laupijumu wini nu gan dabujuschi glahbt, bet weiklajeem laupitajeem iſdeweess ifmult laukā, kur tee eefehduſchees gaidoſchās troikās un aiftaſijschi projam, bes ka buhtu bijis eespehjams tos aptureht. Kas wini tahdi bijuschi un kahda eemeſla dehl tee gribejuschi iſdariht jaunahs ſee-was laupiſchanu, wehl naw ſinams.

No ahrjemehm.

Sweedrija. Nordenscheldā ekspedizijs us Grehnlandi tilks iſrih-kota Maija mehnē ſi. Nordenscheldā wiſpirms grib braukt gar Grehn-landes rihta peekraſti un iſmekleht, waj tur nebuhtu derigas weetas, kur kahpt pee malas un dotees us Grehnlandes eelschēmi. Ja tas winam tur ne-iſdotos, tad winch grib braukt ap Grehnlandes deen-widus galu apkahrt gar wakara peekraſti un tur kahpt pee malas. Nordenscheldā zeeti domajot, ka Grehnlandes eelschējā dāla, kas wehl nekad naw iſmekleta, nebuhtschot apsegta ar muhſchigu ſneegu un ledu, ka tas ir pee Grehnlandes peekraſtehm. Wezōs laikos ari Grehnlandes kraſti nebij apsegta ar ſneegu un ledu, kas jau redsamis no wahrda „Grehnland“ (= ſala ſeme). Toreis Grehnlandes kraſti zaur sahli un ſtahdeem bij ſati. Is Dahnijs un Norwegijas tur daschi aifgah-jeji bij apmetuſchees us dīhwi. Bet kahdus gadu ſimtenus atpakaſ fahla pa juhru no ſeemekeem nahkt leeli ledus kalni, kas apstahjahs ap Grehnlandi, un kad wehlak is Tiropas atkal apmekleja ſcho ſemi, tad wiſas kolonijas bij iſſuduſchās un gar peekraſtehm tik atrada muhſchigu ſneegu un ledu. Nordenscheldā domā, ka Grehnlandes eelschējā dāla wegetazija (ſahle un ziti ſtahdi) nebuht ſilmigi iſſuduſi un ka tur warbuht atrodahs ari wehl kahdi dīhwnieki. Dahnu wal-diba, ſem kuras Grehnlande ſtahw, grib Nordenscheldā ekspedizijs no ſawas pufes pehz eespehjas palihdſeht.

Wahzija. Admirala Stosha weetā, kas ſchinis deenās atteizahs no amata, par juhrs ministeri eezelts Kapriwi. — Pee Kreewu kanzlera firſta Gortſchakowa nahwes, ka galu galā iſrah-dijees, nekahda gife nebijus ſainiga. Nelaika eelschās tiluſchās iſmekletas; no eefahluma daschi gan domajuschi, ka tur atrodahs gife, bet wehlak Freiburgas profesors Hahns pehz ruhpigas iſmekleſchanas dewis ſpreedumu, ka nekahds nogiſtejums naw notijs. — Kahda ſlepene ſozial- demokratu ſapulze is 40 personahm Augsburgas pilſehtā no polizejas uſeeta un apzeetinata. Apzeetinato pulka atro-dahs ari ſozial- demokratu deputats Holmars, kas ne ſen tureja preeſch-lafſchanas Holande un Belgija.

Auſtrija. Erzherzogs Wilhelms tilfshot par Auſtreſchu Keisara weetneku ſuhtihks us Kreewu Keisara kroneſchanu Maſkawā.

Anglija. Pehz dinamita ſprahdſeena pee parlamenta nama po-liceja zeei apwakte ne tik ween ſcho namu, bet ari ministeri fortelus un wiſus waldibas namus. Ari Anglu banka teek zeeti apwakta, jo bij iſpauduſchā ſinas, ka ta tilfshot uſſperta gaisā. Wiſi mi-nisteri pastahwigi teek pawaditi no ſlepeneem polizisteem. Waldiba iſfolijsi 1000 mahrzinu (t. i. lihdī 10 tuhfsi rubl.) algaſ tam, kas paſneegtu ſinas, pehz kurahtu polizeja waretu ſakert dinamita ſprah-dſeena iſrihkoſtajus.

Franzija. Wadingtons, ka awiſes ſino, eſot peenahmis wal-dibas uſaizinajumu, dotees par Frantschu waldibas weetneku us Kreewu Keisara kroneſchanu Maſkawā. Bes tam wehl generalis Vitje dīſchotes us Maſkawu par paſcha republikas presidenta Grewi weet-neku. — Daſchas Frantschu awiſes ſtahsta, ka Kreewu waldiba eſot uſaizinajus ſitas Eiropeeschu waldibas, dibinah ſtarptautiſku politiſku polizeju, kas lai ar ſopigeem ſpehleem kertu ſozialiſtus, nihi-listus un zitus tādu dinamita partijs lozeklus. Zitas awiſes atkal ſtahsta, ka Anglu waldiba eſot aiftaſinajus tādu preeſchli-kumu. Frantschu awiſes pa leelakai dāla pretojabs tādu ſahee-dribas noſlehgſchanai. — Parishes pilſehtas dome nospreeduſi iſleetaht 25 milj. frantū preeſch dāchadeem walts un pilſehtas buh-wes darbeem. Zaur to grib dot darbu weenai dāla no Parishes ſtrah-

neekeem, kas schim brihscham stahw dihkä un bes pelnas, ta ka tee gatawi us wifadeem nemeereem. — Sozialisteene Luise Mischel esot aissbehgußi us Schweiži, tamdeh k polizeja grubejußi apzeetinaht winu par winas usmufinashanas runahm. — No Parises fino, ka leels pulks bagatu familiju, kas agrak mehdsa pawadiht seemu Parise, tagad wairs nedishwojot tur, bet usturootes waj nu Nizä, waj kahdä zitâ weetä. Tas pats ari esot sakams no bagateem ahrsemeekeem, kas zitôs laikos mehdsa atnest Parisei dauds naudas. Schi atturefchanahs ißkaidrojotees zaur politisko nedroshibu Parise. Laudis bishstotees no dumpja iszelschanahs un tamdeh usmeklejot droshakas weetas. Sinams, ka zaur to preefch Pariseekeem daschadi pelnas awoti ißkifuschi.

Italija. Tahds aufstums, kahds tagad Februara beigâs un Merza eesahkumâ bijis daschâs Italijas weetâs, tur sen gadus naw bijis peedishwots. Wifâ Seemel-Italijâ fasnidsis loti dauds fneega. Mailandes pilsehtâ ne sen bijis 6 grabdi aufstuma. Tapat ari Granzijas deenwidus peekraste, ne tahl no Italijas robeschas, peedishwojußi stipru fneegu un aufstumu. Mentone apfahsta ar fneegu, it kâ kad wina atrastos Seemel-Giropâ. Tas schai pilsehtinâ scho seem' notizis jau trescho reisi. Tarp Ranni un Tulonu pastahwigi fneeg. Tas pats teek sinots no Marfelas. Pee tam wehl puhschot seemel-wakara wehjisch. Arius Afrikas seemela peekrastes esot fndis fneegs. — **Pahwests schinîs** deenâs peenehmis no wina jaun-ezellos biskapus un farunâ ar teem issfazijis preeku, ka winam tagad eespehjams eezelt biskapus preefch Polijas un Kreewijas tais katolu apgalbos, kûrds winu lihds schim truhka.

Bulgarija. Jaunâ Bulgaru ministerija, kuras preefchneeks Kreewu generalis Sobolews, pa leelakai dalai pastahw is Kreeweem. Amati isdaliti schahdâ wihse: 1) ministeru preefchneeks, eelschleetu ministeris un finantschu ministeris — generalis Sobolews; 2) kara ministeris — generalis Kaulbars; 3) walsts darbu, semkopibas un tirdsneezibas ministeris — firsts Chilkows; 4) ahrleetu ministeris un basnijas leetu ministeris — Kirjaks Zankows; 5) teesu ministeris — Leocharows; 6) tautas apgaismofchanas ministeris — Agura.

Rumenija. Rehnisch Kahrliks, kas schinîs deenâs ar sawu laulato draudseni dodahs zelot pa ahrsemi, schai zeloschanâ netikschot pawadihts no nekahda ministera waj zita waldibas wihra, jo zeloschanai ne-esot politisks mehrkis, bet teekot isrihota tilk weselibas kopshanas dehl. Rehnisch wißpirms braufschot us Ungaru galwas-pilsehtu Peschtu un no turenus us Italiju. Wihni wifsch ne-apmellefhot un ar Austraschhu waldibas wihreem nefarunashotees.

Turzija. No Jemenes (Arabijâ) suo, ka tur notizis kautiasch starp Arabeescheem un Turku saldateem. Arabeeschi usbrukuschi kahdam Turku saldatu pulsam, kas pastahwejis is 4 bataljoneem. Arabeeschi heidsot tilkuschi fakauti, bet Turki pasaudejuschi 4 wirsneekus un labu saldatu flaitu.

Wissjaunakahs finas.

„Waldibas Wehstnefis“ fino, ka 10. Merzâ, ka Wahzu Keisara Wilhelma dsumshanas deenâ, Gatschinâ bijusi goda maltite. Keisars un leefirsti bijuschi Pruhshu mundeerâ. Keisara Majestete dsehris us Wahzu Keisara weselbu. — Is Balu fino, ka naftas awotu skaitis pastahwigi wairojahs, ta ka schim produktam jau fahl truhkt nehmeju; zena apaksch diwi lap. par vudu. — Dsirdams, ka Kaukasijâ atkal waldeß-wetneeziba tikkhot eewesta, kuer ustizeshot kahdam Keisara familijas lozellim. — Is Omfikas fino, ka 10. Merzâ, pehz Kuldshas nodoschanas Keihnas waldibai, Kreewu kara spéhks pahnahjis atpakał Kreewu robeschâs. Preefch Kreewu konsulata un tirdsneezibas apfar-gashanas Kuldshâ palikußhi 200 kasa. — Anglu waldiba nospree-dus pawaerot Londones polizeju ar 1000 wihreem. Ari spelenahs polizejas pawairofchana nodomata. Ar tahdeem pawaroteem spchleem zerè nowehrst jaunuß Ihru dumpineelu usbrueenus. — Ihru wadonis Parnels schim brihscham atstahjis Angliju un nobraukus us Parisi. No turenus wifsch dofees us Seemel-Ameriku, ka tas jau agrak bij foljees. — Stahsta, ka prinzis Almadaus buhschot par Italijas kehnina weetneku pee Kreewu Keisara Majestetu kronefchanas Maskawâ. — Is Pehterburas fino, ka zaur leeleem fneega putexem turenus dseßs-zelu wilzeeni teekot kaweti. — Naudas kaltuwei usdots, schinî gada kalt vusimperialus par 33 milj. rublu. — Kreewu „Pehterburas awise“ suo, ka 28. Merzâ politiska prozeze eefahlfees. Starp apfuhdsleteem atrobahs Kobosews un Bogdanowitschs. — Is Drenburgas fino, ka tur siltis laiks eestahjees. — Sweedrijas kona prinzi-nahks pa kronefchanas laiku us Maskawu. — Senatora Manzenna lga eerehdri ir peektdeem, 11. Merzâ, Zelgawâ albraukuschi, rewie-reht schijenes waldeß, ka ihstenais schtahtsrahts Golindo, schtahtsrahti v. Benderich un Koreew, kolegiju asefori Hufsmann, Depp, kolegiju rahts Kobylinski, hofrahti Buldakov, Rotast, Schmidt, Klugen un Ikrinnikow.

Trihs satikschanahs.

Stahsta is juhrneeku dsihwes.

Atstahstijis — Sintopis.

(Beigums.)

Bij jauks Maija mehnescha rihts, kad „Pondora“ pehdigi pehz simts trihsdefmit peazu deenu braufshanas fasnedsa Londoni. Janis tuhlit schlikrahâs no fawem beedream; Londoni wifsch jau labi pafina, tur tas ne-atrada nekahdas patikschanahs; turpreti wifsch loti ilgojahs tilk us Hamburgu. Par laimi wifsch dribi atrada kahdu us Hamburgu braufschu kugi, kura kapteinis tam jau bij no agrakeem laikeem pasihstams, un kresch tamdeh apfolijahs winu par welti lihds tureni aisswest.

Pehz trihsdefmit feschahm stundahm jau kugis eepeldeja Elbes upê.

Katra mahja, katra fahdscha, kas pee krasta parahdijahs, bij Janim itin pasihstami. Betzik dauds preezigaki wina firds puksteja, kad pehdigi tahkumâ parahdijahs Hamburgas torni.

Bija pusdeena, kad kugis eebrauza ostâ.

Janis fapakaja wifas fawas leetas ratôs un apmetahs preefch pilsehtâ.

Leelu pulku wezu pasihstamu, kurus wifsch nebij daschus gadus redsejis un kuri par scho laiku bij isllihsduschi pa daschadahm juhrahm, tas schè atrada kopâ, kur wini bij nodomajuschi no juhrneeku geuhthahm kahdu laiziku atdufetees.

Kad wejâ draudisba bij zaur daschahm glahshem wihna atkal atjaunota, Janis dewahs fawâ kambari, apgehrba labakas drehbes un dewahs zekâ us to eeli, kur Dore dsihwoja.

Kad Janis nonahza pee ta nama, tad wina firds puksteja manami ahtrak. Wifsch nebij skaidribâ, waj meitenei ko stahstih no Renguna atrastajahm pehdahm un zaur to wihai dot jaunu zeribu, jeb waj nebuhtu labakti, tai rahdiht nahwes schmi un zaur to apstirrinaht, ka winas mihlaikas pateesi miris. Janis tilk tahl nenahza skaidribâ, ka wifsch gribaja gressies atpakał. Pehdigi tomehr wifsch fanehmahs un kahpa duhschigi pa trepehm us augschu.

Dsihwojki nonahzis, wifsch pa preefchhu fatika Dores mahti, kura wihnam preezigâ pahrtieigshana fneedsa roku un luhdska eenahkt kambari.

Janis attaisija durwîs un eegahja.

„Eh, Jani!“ wihnam kahda pasihstama hals fajuza preti.

Janis stahweja ka stabs; — waj tas bij pateesiba, ko wifsch redseja, jeb kahds fapnis? Wihna preefchâ us sofa fehdeja Dore un tai blakam wihna draugs Ansis pee glahses wihna.

„No Deewa puses, Ansi, waj Tu tas pateesi est? Tu esti dsihws?“ Janis wareja til knapi isteikt.

„Saprotams,“ atbilde skaneja.

„Tu ne-esti ar drudsi miris?“

„Tas man naw eenahzis ne prahta.“

„Bet man jau te ir Lava nahwes schme!“

„Un kad Lew buhtu simtu nahwes schmju; es dsihwoju wifahm par spiti.“

Pee scheem wahrdeem bij Ansis uszheles un aissgahjis sawam draugam preti. Janis aptaustija par miruschi domato Ansi no augschas lihds apakschai, it kâ gribedams pahrlieginates, waj tam ir pateesi meesa un asinis, un tad tilk wifsch fneedsa tam roku preefch apfweizinahs. It ihpachki kad Janis to tilk hirschi speeda, ka Ansim gandrihs bij jabolaj, tas skaidri atsina, ka tam nebij ne ar kahdu spoku darihschana.

„Nu beids tadschu reif, Jani,“ Ansi fazijs, tam krehflu pa-fneegdams, „un Tu, Dorix, atnes wehl weenu glahsi.“

Janis bij no fatikschanahs ar draugu ta pahrtieigts, ka pawi-sam bij aismiriss Dorinu apfweizinaht. Tagad tas luhdska to pehz peedoshanas, ka bes pascha wihnaus tai bij par winas mihlaikos pefuh-tis nepateesas sawas. Bet wihna tam pateizahs par wihna puhlineem un fazijs, ka Ansi zeeti nosolijees, tagad têpat palikt, jo taha dsihwe, kahda tai bijusi beidsamajds gaddos, weenâs skumjâs un behdâs par mihlaikus dsihwbisu, tahdu ta wihns nebuhtu isturejusi.

„Man naw bijis neweenas fundas meera,“ wifsch fazijs, „lihds pehdigi atnahza wehstule is Rengunas.“

„No Rengunas wifsch Iums rafstija?“ Janis prasija, kresch nemas newareja sagaidiht, kamehr Ansi wifsu ißtahstis.

„Ja, no Rengunas,“ Dore fazijs, „bet stahsti Tu tadschu, Ansi, es pa to laiku atnahza wehl wihna.“

„Nu tad klausies, Jani!“ Ansi eefahka. „Kad es atrados Rio pilsehta flimnizâ, tad tur til neganti plofijahs drudsis, ka dauds flim-neeku kopeju un ahrstu mira. Ne weens wihns negribeja ilgaki palikt, kur nahwe plahwa tilk bagatigi; bet zaur to iszehlahs leelaka fajuskhana. Es pats, lai gan jau manju labofchano, atrados kahdâ fahle, kur breefnihi tilk mozihihs no faules karstajeem stareem. Sa-nemdamas wifus sawus speskus, es iswilkos kahdâ zitâ istabâ, kur bij labaks gaifs, un kur tamdeh eenehmu pirmo labako weetu. Kad muhsu kapteinis mani gribaja apmelleht, tas atrada manu agrako gultu tufschu. Jaunee deenderi, kuri bij eestahjuschi drudsi miruschi weetâ, domaja, ka es jau esmu sen miris un paglabahs. Apaksch fwechha wahrda es tilk pehdigi atlaists un biju loti preezigs, ka nu reis wa-reju scho drudschu verekli atlaist. No Rio pilsehtas dewos us Neworku, atradu tur „Albatros“ un eenehmu us ta sawu agrako weetu. Kapteinis un wifsi kuga laudis bij sinams loti isbrihnojusches, mani

peepeschi atkal keraudsidami dñihwu un weselu. Kapteinis man ari rahdija no Rio pilsehtas slimazas waldes israhtito nahwes sihmi, kuru tas folija jolu dehk usglabaht. No stuhrmara es dabuju finaht, ka Tumanis dehk efot atstahjis fuki un manai bruheti rakstijis par manu nahwi. Winu gribedams apmeerintaht, es tai tuhlit rakstiju, bet ta wehstule bij zelk pasuduhi. Kad es Lewi Nu-Jorka satiku, man nebij laika atstah tatus, jo jau biju nokawejees, un muhsu fugim wajjadseja tuhlit aissbraukt. Ka "Albatros" nogrima, to Tu sini tik pat labi, ka es; bes weena beedra, kurefch tika no wilnaem eefkalots juhrâ, mehs wifl isglahbamees us kahda Holandeeshu fuga, kure mehs papreel-fchu beesajâ migla nebijahm redsejufchi un kurefch muhs aissweda lihds tuwejai salai. Bet kad mums tur ne-isdewahs atrast zita fuga, tad tikhahm ar twaikoni nosuhiti us Rengunu. Tur es paliku daschas deenâ un apmekleju pa to laiku ari Dagona elka namu; tad wifl muhs laudis salihga us Hamburgas fuga "Delfina", ar kure mehs aisswakar fchê eebrauzahm. Daschu reis," Anfis stahstija tahla, "mums pa peh-dejâ zelojuma laiku bij jafmeijahs, kad mums stuhrmans stahstija, ka es Lew efot naakti parahdijees, bet wehl wairak par to, ka Tu wareji tizeht, ka spoki brauzot gaifchâ deenâ pa Nu-Jorkas eelahm zeereht."

"Kas Lew to ir teizis?" Janis prafija.

"Kahds matrosis no "Richtswaigsnës", kuream Tu biji stahstijis no fatikhchanahs Nu-Jorka un ar kure es fatikos Rengunu. Ta, nu Tu sini wifl, un tagad, Jani, dserfim us manas mihlahs lihgawinas lablahshanoß!"

Kamehr glahses schlindeja, Dores mahte eenahza kambari un eenefa preefch Ansa kahdu wehstuli, kure tam osta preefchneek, eewehrodams wina bruhes wehleschanos, pefolija weetu Hamburgas ostâ.

Ta tad nu bij ari beidsamahs gruhtibas laimigi pahrspehtas un drihs tika swinetas preezgas kahsas, kuras ari Jaza netruhka. Bet kâ jau kahds wezs fakame wahrdes mahja, ka neefot neweenas kahsas, un lai tahs buhtu zil masas, kure jau atkal netiktu fagatawotas zitas. Ta ari te notika! Janis bij Dores mahfai pa dsiki eefstatijees filajâs ajsis, un pehz gada laika, kad tas bij dabujis tahdu pat weetu, kâ wina ustizamais draugs Anfis, tas pahrweda sawu lihgawinu mahjâs.

Luhgschana wifem, kam ruhp par Latweeschu fenatni.

Wejds rakstos, kas preefch kahdeem feschimts gadeem farakstti, ronahs wahrdi, kas apsihme weetas, kur toreiseji laudis mahjojufchi, un dauds no scheem tahdeem wahrdeem ta fapaf ar tagadejeem muischu waj pagastu wahrdeem, ka kahdâ Kursemes dalâ tee meklejami. Atkal dauds no scheem wahrdeem apsihme wezu Latweeschu pilis un tahs pilswetas tagadit wehl ir atronamas, proti us teem fauzameem pilskalneem, kur tee toreiseji Latweeschu fungi fehdejufchi un waldijufchi. Tahdu pilskalnu pa Kursemi man pascham kahds simts ir sinams un tik ne wifus fchos pats esmu redsejis un apstai-gajis. Bet to mahjweetu jeb pagastu wahrdu wejds rakstos ir dauds wairak nekâ simts un us wifu wihs ari dauds wairak pilskalnu Kursemi buhs nekâ simts ween. Tad nu es te esmu domajis tos wezu wezu mahjweetu jeb pagastu wahrdu fastahdiht un iffludinahf pehz Kirspohlehm, proti, kur man tee peederigi pilskalni naw sinami, un luhdsu, ka wifl, kam ruhp Latweeschu fenatne, smalki gribetu paklau-schinhahnt un pamelkelt, waj tais muischu waj pagastu robeschâs wehl daschu labu pilskalnu ne-usees, kas lihds schim wehl nebija ziteem sinams, kâ tik teem ta gabala meschafargeem un ganeem. Par teem wahrdeem es peeminu to, ka es winus abejadi fchê salifschu weenâ rindâ, kâ tee rakstti tais wejds rakstos preefch feschimts gadeem un otrâ rindâ ta, kâ tee fchodeen teek issaulti waj rakstti. Es spreeschu un zeru, ka mehs ta, ja valihgi ronahs, daschu pilskalnu dabufim rokâ, un warefim tad weenreis lantkahrti fastahdiht, kas rahditu, ka Kursemi bijusi apdsihwota tais laikos, kad Latweeschu tauta pirmo reis dabuja fatiktees ar zitahm tautahm, proti pehz wehsturigas finas.

Grobines Kirspohle:*)

Bopissen jeb Papisse	Pahpes esars, Pahpes muischa;
Ruzowe	Ruzawa;
Virga	Virgas zeems starp Pahpes esara un Nihzas?
Barta	Bahrta waj Nihza?
Otochus?	Otakas muischa pee Nihzas meschakunga m.?
Gaweyssen	Gaweesne;
Grobin	Grobine;
Telsen	Tahfchi;
Medze	Medse;
Percunen calwe	Pehrkune pee Leepajas.

*) Te naw fihmetas bahnizas Kirspohles jeb braudses, bet politiflas Kirspohles. Tahdu Kursemi ir 35. Bahnizas braudses ir kahdu simtu.

Gramsd es Kirspohle:

Treckne	Trekni.
Durbes Kirspohle:	
Prehele	Preekule (?)
Unseten jeb Unseden	Usfeeke pee Urdangas?
Ilse	Ilse pee Bunkas muischas?
Todayten	Tadaiki;
Warwe	Wahrwe pee Durbes;
Wesere	Wipfe pee Leegu m.?
Aistere	Aistere;
Octen	Olte pee Lihgutes;
Duppele	Dupele pee Durbes esara;
Ilmede	Ilmaje?
Drage	Droga. Pee Leel-Drogas man sinama weeta, kas nerahdahs paganu pilswecta, bet pehzlaiku wezas muischas weeta?

Strutte

Alsputes Kirspohle:

Boinseme	Boje;
Zilse jeb Zelzen	Zilde? waj kas zits?
Lipa	efot no Alsputes us seemelpusi?
Lancsedens	Lankfehschi;
Apprate jeb Appreten	Aprike;
Gerwe jeb Serwe	Oschrwe;
Salene	Saleene;
Jamaten	Jamaiki.

Sakas Kirspohle:

Upseten jeb Upseden	Upfehschi (tahs pee Zihrawas pedrigas mahjas gar Durbes upes pee Baltahs muischas un Walles muischas).
Sacke jeb Salle	Sakas m.

Alchwangas Kirspohle:

Assen jeb Asen	Adse pee Peewikeem;
Kubbulen	efot apgabals pee Rihwas upes lihds juhrmalai;

Scherenden jeb Berenten jeb Cheren

Berende pee Birses muischas waj pee Kuldigas?

Kuldigas Kirspohle:

Jatelen	Jahtele;
Eze	Ehdse pee Iwandes;
Nabba	Naba;
Kormale	Kormale;
Welse jeb Welzen	Welze jeb Weldse (?) pee Kuldigas us Kabilles zela;
Willegal	Wilgale;
Lippeten jeb Lippayten	Lipaiki;
Turlowe	Turlawa.

Wahrmes Kirspohle:

Nitten	Nitte pee Wahrmes;
Steden jeb Schehden	Schlehde.

Waltaiku Kirspohle:

Zilden	Zilde;
Sargamiten	Sermite;
Apussen	Apuse;
Perbonen jeb Parbonen	Perhrbone;
Calvien jeb Kalven	Kalwene;
Padore jeb Padore	Padure;
Pelssen	Pelisch.

Emboes Kirspohle:

Seppen	Sepe pee Dihnsdorpes;
Assiten	Asite;
Elkene	Elkazeems;
Baten	Bahte;
Kalten	Kalte pee Wainodes, ja nenosihme paschu Kaleti, kur man jau diwi pilskalni sinami;
Lene	Lehne pee Wentas.

	Saldus Kirspēhlē:
Scrunden	Skrunda;
Ziwien jeb Yrien	Irge pee Wentas, ne taštu no Alascheem;
Sassile	Sesile.
	Pilstenes Kirspēhlē:
Appussen	Apuse;
Edvalia	Edole;
Terewenden	Terwende starp Edoles un Uschawas;
Cisse	Sise (?), Pilstenes meschakunga m. m. pee Uschawas;
Sirien	Sire pee Uschawas;
Laxdinen	Lagdine;
Laydze	Laidses zeems pee Sleħkas;
Cervigal jeb Cervicallen	Zirkalne (jeb Dsirkalne?) pee Sleħkas;
Assen jeb Ansen	Aħses m. pee Ugales;
Matre	Mahtres m. pee Ugales;
Puse	Puse;
Moden	Mode pee Puses;
Danseweten	Danswite pee Puses;
Topen	warbuht ka pee Popes Topes kroga?
Wede	Weede pee Popes;
Amulle jeb Amille	Amule pee Buseneekeem?
Anze	Anze starp Popes un Dundagas.
	Wentspiles Kirspēhlē:
Sarnitus	Sarnate pee juhrmalas;
Osna	Ushawa pee juhrmalas;
Sauge jeb Sazese?	Leijas-Sogu m. pee Wentspiles;
Winda	Wentspile;
Thargalora jeb Targele	Tahrgale;
Gavesne	Goses mahjas apakſch Tahrgales?
Lesseden	Letſchu m.? waj Lankfeschhi pee Wahrwes?
Udre jeb Udrenne	Uhdrene pee Suhrahn?
Langis	Landes mahzitaja m. waj muischele pee Popes?
	Dundagas Kirspēhlē:
Walpene	Walpeene pee Dundagas;
Navien	Newegen?
Bidele	Wihdele;
Munhe	Munien?
Asen	Asen?
Hilſen	Ilſere?
Ancetabe	Anstrabe?
Gantyn	Kantum?
Pazen	Pahze;
Sebbagen	Septagen?
Sosteme	Sauſterzeem;
Galton	Kalke?
Cirspurnen	Sirspune?
Gavesne	Gaweesne jeb Kahrta m.
	Ahrgales Kirspēhlē:
Arowelle, Arevale	Ahrgale.
	Talfu Kirspēhlē:
Bietsede	Witſehde pee Stendes;
Padeſtenden	Pastende;
Ugenesse jeb Uge	Ugunzeems jeb Uguri pee juhrmalas?
	Sabiles Kirspēhlē:
Pidewalle	Pedole;
Wanenia jeb Wanne	Wahne;
Kabilwen jeb Cabele	Kabile.
	Tukuma Kirspēhlē:
Angere	Engure.
	Taunpiles Kirspēhlē:
Blidenen	Blihdene;
Nemptene	Nemte.

Kursemes augſch galā ſchahdas paganu pilis teek peeminetas wejōs rakſtos, bet Kirspēhlē newar pateikt un ari newar droſchi finaht, waj kaſſin naw mellejamas tagadejā Leifchu datā:
Alze
Medene Medni pee Kalkunes?
Kalwene
Mallayſen Mallaifchi?
Uizpal leitifki Aispurwji;
Alleiten? Alleifchi?
Tauraggen Tauragi? Taurkalnes meschōs?
Utten Utensi?
Lee nu ir tee wahrdi is wezem rakſteam, pehz kureem pilskalni buhtu gruntigi wehl jamekkle, un kas mellehs, tas atradihs, un kas atradihs un man finu dos, tas buhs labhs palihgs pee Latweefchu tautas wehſtures iſpehtifchanas un firds pateizibu pelnihgs.
Bes ſchahdeem wahrdeem is wezem rakſteam mums wehl ir zits zela-rahditajs, kas muhs pee wezem pilskalneem waretu nowest, t. i. mahju wahrdi, kas us pilihm ſihmejahs. Tos tāhdus es tē ari gri-betu fastahdiht, proti zik man pee rokas:
apakſch Dundagas: Pile, (Dischkaln', Dingeskalm', Behrkonkalm', Emmerkalm', Guiskalm') Pilſupe;
apakſch Buseneekeem: Pilin';
apakſch Lagdines: Pilskalni;
apakſch Rabes (starp Kuldigas un Wentspiles): Pilskalni;
apakſch Kuldigas Padures: Pilskalni;
apakſch Grizzales (Neretas Kirspēhlē): Pilicht';
apakſch Lindes (pee Daugawas): Pilskaln'; (divi pilskalni ſchē man jau ir finami, weens pee Robescha krogus, otrs pee Birsgales ſkolas nama);
apakſch Raudeſ m. (Fluktes Kirspēhlē): Pilskalnu meschafarga mahjas;
apakſch Demenes (Aislauzes Kirspēhlē): Pilkalischki.

Zitu laikraſtu redakſijahm pateiktoſ, ja ſho manu rakſtu un luhgſchanu ari ſawās lapās gribetu iſfludinah, lai jo dauds palihgi warbuht rastos, taħs feneju Latweefchu mahju weetas un pilis sadabuht.

Dobelē, 1. Merzā 1883.

A. Bielenstein.

Var Walmeeras aprinka dseedafchanas ſwehtkeem nahkoſchā waſarā.

Uj zeen. Diktu mahzitaja Bernharda lunga preekschlikumu Walmeeras aprinka laukſkolotaju ſapulze 1881. gadā nospreeda, Junija mehneſcha fahkumā 1883. gadā ſwineht Walmeeras aprinka dseedafchanas ſwehtku. Preeksch ſwehtku iſrihkoſchanas ſapulze iſwehleja komiteju, fastahwoſchu no mahzitaja Bernharda un ſkolotajeem Kaktina, Schmidta, Rugges un Schwedes kungeem. Komiteja eefahla ſawu darbu ar to, ka 1882. gada fahkumā wiſeem Walmeeras aprinka mahzitajeem un dseedataju koru wadoneem peefuhtija uſaizinajumu, zaur kuru minetos fungus luhdsa, ſwehtku iſrihkoſchanu un fagatawofchanu pehz eespehjas weizinaht un pabalſtiht. Komitejas uſaizinajums nepalika bes feimies, jo leelakā dala no fchi aprinka dseedataju koru wadoneem peeteiza ſawu koru peedaliſchanos, ta ka lihds Dezembera mehneſcha beigahm 1882. gadā jau 12 koxi bij peeteikuſches. Pehz draudſehm un walſtihm nemot, peeteiza ſawu peedaliſchanos ſchahdi kori:

- 1) Burtneeku jauktais koris,
- 2) Umurgas "
- 3) Diktu "
- 4) Budenbrokas "
- 5) Straupes "
- 6) Rosbergu "
- 7) Walmeeras "
- 8) Umurgas wihrū "
- 9) Matiſchu "
- 10) Rubenes "
- 11) Rujenes "
- 12) Walmeeras "

Limbashu koris, kas eefahkumā ſawu peedaliſchanos zaur ſawu wadoni, Schmidta fungu, apſolijs, wehlak komitejai ſinoja, ka kora wadona ſlimibas dehl newarot ſlaidri nosaziht, waj buhſhot eespehjams pee ſwehtkeem nemt dalibū.

Swehtku komiteja, kura ſawu pehdejo ſehdeſchanu notureja 13. Dezemberi 1882. g. Diktu mahzitaja muſchā, nospreeda ſwehtku ſwineht Walmeera 6. un 7. Junijā.

No krama Osolmuischā pagasta-teeħas, Tukuma aprīkā, teek zaur ūho wiñi nomi-rūschā, pēe Brāvinu pagasta vederigā.

Wīla Odīna

parahdu dwejji un parahdu nehmnej usai-zinat, weħħlasis lihs 28. Aprilim f. g. ġawas prakħanahas peemelhejt un parahdu samahha; zitadi tiks pirmajsem uſlīka muhsixha flusuzexħana un vēħdejx tritihs likumiġ strahp.

Mr. Osolmuischā, pag. teesā, 11. Merzā 1883.
(N. 278.) Biekelel: M. Ullmann.
Skriħw: G. Seeberg.

Pomusħas pagasta walde uſaizina zaur ūho wiñi tos, tas gribet u ūho pagasta skolas nama schogad iſ-daramo.

fleħts buħwi

nsaent, ūcheit u 2. Aprili f. g. plst. 905 no riħta nolikto weenigo masafloßħanahas termini atnahl u ġawas masafloßħanahas uđot.

Alħiħas finas par noteiklu buħwi war pēe ūho pagasta weżżeq ċewah.

(N. 54.) Pag. wez: J. Ċeschie. Natru wed: M. Dobelneel.

No Slokenbeķes pagasta walde, Tukuma aprīkā, teek wiñi ahrpus pagasta dījhwooda-mee ūho pagasta lożelli zaur ūho uſaizinat, wiñi ġawas familijs pahrroġiżjanah, zaur krixi u mirħanah sħimju peenexjanu, familijs iż-żu jaqtahdixjanah deħi, lihs 30. Aprilim f. g. ūħed uđot.

Katrā zetortdeena

tiks uđoħschana peenetta. Neħlausige tiks likumiġ strahpeti.

Slokenbeķes teeħas namā, 21. Feb. 1883.
(N. 109.) Pag. wez: O. Wix. Pag. skr: Kronberg.

Jehlabmuħħas skolas nama

jambuħwe tiks ūhi għad 21. Merzā ūchejnes Spra-ħu krogħi masafloßħanah islitta. — Kas pē ġolixjanah grb yedallit, ja-elekt 250 rubl. salogha preeħx muhreneek darba u tilpat daudj atkal preeħx żimernana darba. — Masafloßħanah fahfex preeħx muhreneek darba no 600 rubl. u preeħx żimernana darba no 500 rubl.

Jehlabmuħħas pagasta walde, 5. Merzā 1883.

(N. 67) Pag. wez: G. Kleinberg. Skriħw: Hellmans.

No Saldus meesta polizejas top vēħra nemħanah wiżeem finam duriħi, ta' ūħini gadu. Schidu Leelbeenas labab, tas-

gada-tirgus

Saldus meestā netiks 10. Aprili, bet

31. Merzā

notureħt.

Saldū, 25. Februari 1883.
Meestā preeħxneka weetnekk: G. Koppis.
(N. 136.)

Uhtrupe!

Rundales Daugilumahj.

pahros 28. un 29. Merzā f. g. wa-rafloßħanah pret ħaġidu naudu wiħadas fainnezzibas un semlopibas leetas, ta' ari furgus, gowis, aitas, zuħlas u. t. j. pr.

Mr. Rosneek,
Rundales Daugilumahj
ihpaċċneek.

Leela uhtrupe

Eleijs Osolmuischā

29. Merzā 1883. g. no pulst. 10iem preeħx vusdeenas saħħot. Tiks pahrodot: ūħri, rati, tagħiġi, artli, eż-żejt, ūħri braġżi, aramahs- un zitħas leetas, ta' ari leetas loli, weena plaujanah ma-ħina, bissu tos, galbi, tħebbi, flaxi, traust u weħi daudj im-daxxha zitħas fainneċċi ibi derigas leetas. — Tapat ari tiks apakħx roħas pahrodot Blänenfeltes Jaunja muiħħa op̄sal tammas 30 lihs 40

għowis.

C. Kannenberg u
M. Weibel.

Mans tagadeis dīħwō-
flis ir Jelgawā,

Baġnizas eelā Nr. 4 (kanditera Bon-
graka namā, otrs namā no poliżejas).

Nunas-stundas: no plst. 9.—12, riħta,
no pulst. 3.—5. vēħi vusdeenas.

G. Mater.

Jaunjelgawas-Ilukstes
semlopibas beedriba isriħlos semlopibas un
amatnezzibas

İstahdi Griħwā

30. un 31. Augustā, 1., 2., 3. u
4. Septemberi 1883. g.

İstahdes nobalas: I. Lopis: a) ūgħiġi;
b) leel'opis; c) zuħfas, aitas un putni.

II. Paunkaimnezzib: a) dahrha u tħrumha angli; b) dħerrej u. t. j. pr.

İstahdes komitejs sekreteris H. Vie-
richa kung Dinaburġa, mahzitajns Welzera
un agents J. Wies-Niemiera kungi, Kal-
ku muiħħas walde, aprinka tiegħiżi ba-
rons Stromberga tgsi Ilukst u Hugo
Hermann Meyer ta' Nihgħa.

İstahdes komiteja.

Pee Jelgawas Mehrites Raħis frogħ
tiks

uhtrupe

notureħta 19. Merzā f. g. ġakku puls. 10. Bairakollxha tiks pahroti wa-
ra kieni uż-żebbu qiegħi deħku rati u
wairak bruhletas wiħadas laulta u fain-
nezzibas leetas, 1 u 2 juhgħi arlli u da-
ħaddas ūħri u istabas leetas.

Ħekkabshtata.
Bejnijamai publikat padewiġi daru finnu,
fa' esmu pē ġawawn kolonial-preżem u
erixtiei pahroġiżi.

Nihgas spirta

un ziteem dħerrejneem par Nihgas ze-
neem. — Ar zeenibu fitreisejais Ajufuli
fainnekk. G. Meefer.

Baustà
meitu skola pē Anċiħiż il-ħod teek apstel-
leħxha u wiħadu smalku roħas-darbu,
ta' josta hem, kurpejni, groscheem, dekhem
u. t. j. pr., veenem ta. Tapat ari wiħada
vuha weħha teek fuqha u tħixmet. Ari stepexha u
masħinu teek veenem ta.

Busgħada weż-żi melns
 ġeter = funs
ar baltahm fruħiħim u baltahm preeħx-
ħażiħim ir-fest-deen, 5. Merzā, palliħdis.
Wina fuu „Roland“. — Kur tas bixtu pē-
ħalli, teek luuġi, to nodot Jelgawas
Umnas baġnizas skola, Skriħweru eelā N. 35.

L-oħi labi diġijs
 ahbvoltni
un
 timottni feħflas
babonamas pē
A. Heilsberga,
Jelgawā, pē tirgħi platsa, blatus ap-
teklim.

Wiħas graħmatu-hoħdés dabunamas:
 Preeħx eesweħti jameem
behru.

Mans behrns,
doħd man lawu firdi.
Matħa 15 sap.

Ustizams wadons
u dīħwes zela.
Pahżiżiż no Wahju wal-ħodas
Matħa 35 sap.

Angro weifals

no
R. J. Taube,

Jelgawā, Teatru eelā Nr. 11.

pahrodod wiświfadas andek lu prezzi, ta' kreflu- un pa-
lagu andek lu dasħad lu labu, fabatax-drahħas, galda-
draħħas, dweelus, serwjetes un galda-autus, pu-
s-andek lu, schifon u madapolamu, ta' ari fatnu u
freton u par angro-tirgeem.

Nihgħa, Teatru eelā № 14

Fantori,

fur-pahroġi
spiritu, brandwihnu, faldus schnabus un etiki
par fabrikas zeneem, tapeħżej ta' daudseem ir-geħiġi a-
ħseegħ manu fabriku "Bonaventura" (Baloġu muiħħa,
10 werx-xi no Nihgħas, pē Pehterburgas jela). Min, tan-
tori Nihgħa tureħxu ari

eeksf- un ahrseħmes wiħ-
nus, rumu, konjaku
un araku

leelā trahjumā.
Applu zeen, pirzejjem labu prezzi par wiśleħtakem
zeneem un ixtizazu aħħru apdeiħexha.

Ar zeenħiha

G. M. Bertels,
Neiermiseni u Bonaventura's fabrikas ihpaċ-
ċċek.

Kantoris atronahs Teatru un Wallu
eelu stuhri, tan-vaſčha namā,
fur-wieħħi „Hôtel de Rome“. To eelu atron,
kod starp kastku un Weħżeżeu eelu eet, pretim leelajam
Wahju teaterim.

Nipat isnaħza u zaur Verd. Bestħora graħmatu-bodi Jelgawā dabunam:

Teefas-likumi

no
20. Nov. 1864. g.

un tee wiśpahrigi noxi, tas tos jo pīlnu dara.
Ii Krewwi walobas pahrtu vēħi justiż-ministerijas pahwħles.

Matħa 2 rubl. 50 sap.

Apstellejot pahar pafni, ir-35 kap. japeelex preeħx eepakħxha u fuħiexha.

Maltu

gipfi,

la baxx-nejha preeħx abħolina u
pahkku-angeem peedahwa

gipfa-fabrikā

no

J. C. Zelma,
Nihgħa, Palejja - eelā № 9.

Behnejha Wez-Mikeli mahjjas tiks

uhtrupe

notureħta 30. un 31. Merzā. Pahros lo-
pax im wiħas fainnezzibas leetas pret
ħażid luuġi.

Kom ir-wajjadfigs

faleja mahjjas,
tas war to dabu pē Blaenesteina, Jel-
gawā, Dobeles eelā № 34.

16. (28.) Merzā 1883.

Basnizas un skolas finas.

Weens kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Nahditajš: Sinas. Sinas zc. Ir weens weenigs Deevs.
Drušlu par geometriju jeb ruhmes mahzibū.

S i n a s.

No Jaun-Auzes. Kā lasitajeem jau ir sinams, Jaun-Auzes mahzitajs Schmidta kungs atstahj fawu draudsi un dosees us Wahrsemi, tur eestahdamees zitā darba laukā. 27. Februari mahzitajs teiza fawu atwadišchanahs sprediķi no Jaun-Auzes draudsēs, kurā winsch bij strahdajis 16 gadus. Basnizā bij tik dauds lauschi, ka nebij wairs ruhmes. Mahzitajs ar firsnigeem wahrdeem atwadijahs no fawas draudses, to pauehledams Deewa schehlastibai. Kerklingeefshi dahwinaja mahzitajam fudraba rakstamahs leetas, kā pateizibas un mihlestibas shimi. Wehlam šhim kreetnam wiham, kas tehwijsi un fawai draudsei ustizigi kalpoja, dauks fēmēs fweſchā semē pee wina nahkofchahs darboschanahs. e.

Is Wentspils „Balt. Wehstnescha“ 48. numurā atradahs korespondenzijs, kurā bija fazihts, kā no Wentspils pilsehtas domes preefch 3 gadeem nospreestā Latweefchu skola newarot buht apstiprīnata tamdeht, kā radusches schkehrschihi tā no laukskolu, kā no pilsehtas skolu waldes. Tagad Wentspils pilsehtas galwa, G. Waebera lgs, isskaidro eelfch „Itgas f. St. u. L.“, kā Latweefchu skola Wentspili newarot tapt dibinata tamdeht, kā gubernas pilsehtu pahwalde pilsehtas domes spreedumu atzehluſi, jo Kursemes laukskolu programma un organizacija efot dotas tikai preefch laukeem un tamdeht no pilsehtas waldbahm newarot tapt peenemtas. — Pehz tam winsch, pilsehtas galwa, greeſees pee zitas autoritetes un dabujis kaiju atbildi, kā pilsehtas skolai, kurā mahza tikai seemā, šhim brihscham efot mas zeribas dabuht apstiprīnachanu no Tehrpatas mahzibas apgabala peenahkofchahs autoritetes. — Reinmana skola, kā no waldbas neatkauta, tikusi slehgta us weetigā skolu inspektora pagehrejumu. — Wentspils, zaur mahzitaja Berndta kga gahdibu, jau lahdus 15 gadus pastahwot nabagu skola ar seemas kursu, kurā abu kahrtu behrni,

schlerti pehz klasēhm, dabujot mahzibū par welti un kura no dauds Latweescheem teekot apmekleta. — Wisu to eewehrojot, warot redseht, kā pilsehtas waldbai ne buht netruhkfot labas gribas un kā preefchlikumi par Latweefchu skolu dibinachanu waj pabalstīchanu, ja tee tikai praktiski, buhtu it weegli peepildami.

No Disch-Nikrahzes, Embotes kirspehle. Jau preefch diwi gadeem mehs zerejahm sawā pagasta skolā drihsumā ehrgeles eegahdaht, jo zeenigs barons Wilhelm von Roenne pee muishas pahrdoschanas, kā jau snojahm, 50 rubl. fudr. preefch ehrgelehm dahwingaja. Kautschu mums zaur to bij labs eefahkums, tad tomehr mehs no fawas pee skolas fabeedrotā pagasta no tam tikahm aiskaweti zaur to, kā tas pats ehrgeles atsina par newajadfigu leelu, un tamdeht pee ehrgelu pirkshanas nepedalijahs. Disch-Wormsahes zeenigs dīmītskungs barons Nikolai v. Roenne pee fawas muishas pahrdoschanas, kā pehrn snojahm, ari 50 rubl. preefch skolas ehrgelehm dahwingaja. Kad ar scheem 100 rubl. fudr. nepeetila, ehrgeles pirkli, un muhsu lihdsragasts wehl ne domaht nedomaja truhkfostcho naudu fāmest, tad muhsu tagadejais dīmītskungs A. Bychlau un Disch-Wormsahes dīmītskungs barons F. von Hahn latrs 50 rubl. f. dewa. Bet kad nu muhsu ehrgeles 325 rubl. f. maksā, un tā mums wehl 125 rubl. f. truhka, tad muhsu Disch-Nikrahzes zeenigs dīmītskungs us tāhī domahm nahza, scho naudu zaur teatera istrikofchhanu eedabuht. Tas ari isdewahs. Neluhkodams us isdofchahm, ko cerikteſchana preefch teatera pagehreja, winsch wehl ih-paschi pee teatera pedalijahs ar 37 rubl. f., un tāpat ari Disch-Wormsahes dīmītskungs, — tā kā kopā latrs no scheem kungeem 87 rubl. f. preefch ehrgelehm ir dewis. Ari Bahtes zeenigs dīmītskungs barons von Sacken, šho labo noluhku eewehrodams, mums 10 rubl. f. preefch teatera atsuhtija. Šhim labam noluhkam ari zeeti pēbeedrojahs muhsu mahju ihpaschneeki, wiſi pirmahs flases biletēs pirkdam, lai zaur tam wairak naudas cenahktu,

Tà tad mehs fawu mehrki esam fasneegufchi, un muhsu skola no 10. Janwara f. g. iraid ehrgeles. Ne ween ka muhsu zeenigs d'simtskungs par muhsu skolas ehrgelehm gahdajis, bet winsch ari zeeti us skolas fahrtibu luhko un behrnus us uszihitbu skubina. Par scheem Seemas-swehtkeem winsch 5 skolneekem — katraj jauno deribas grahmatu, 1 skolnezei selta krustiku un 3 skolneezem — katrai fudraba krustiku par uszihitbas ihmi dahwinaja.

Scho sinodams, wisu Disch-Nikrahyneku wahrdā sifnigu pateizibu issaku muhsu, kā ari Disch-Worm-fahes senakam d'simtskungam par labā darba usfahschānu, un tagadejeem d'simtskungeem par schi darba pabeigfchanu; bet muhsu mihsotam mahzitajam par lihdsghadafchanu un darba weizinaschanu. — n.

No Walmeeras. Septitā swehtdeena preeskch Leeldeenas, 27. Februaris sch. g., bija Walmeeras draudsei leela preeka deena, jo pehz 9 mehneshcheem, kur winai bij ja-isteek bes paschas draudses gana, wina tai deenā dabuja diwus jaunus mahzitajus, proti Z. Neulandu, kas lihds schim bij Pehterupes mahzitajus, un K. Hollanderi, kas agraki bij Walmeeras aprinka palihga mahzitajus bijis, kam abeem tagad buhs fawu paschu draudse. Jo pehz basnizas konwenta spreeduma leela Walmeeras draudse, kam agraki bij weens wezakais un weens palihga mahzitajus, ir isschikhrufees us diwahm dakahm: 1) Walmeeras draudse, pee ka peederehs Walmeereesch, Kangareesch, Muhrmuiseesch, un kahda masaka dala no Brenguleesch, un 2) Weides muishas draudse, pee ka peederehs Kozeneesch, Mujehneesch, Duhkreesch, weens pagasts no Leepeneesch, un Walmeeras pilsehtas eedshwotaji. Kad jau tee abi jauneewehletee mahzitaji kahdas deenas agraki bij atnah-kusch, un no fawahm draudsehm ar goda wahrteem, ar dseedashanu un ar bagatahm mihestibas dahwanahm bija sanemti un apsweizinati, tad wini tai minetā deenā kaiji tika eewesti Deewa namā no muhsu mihsotā un zenitā aprinka prahwesta tehwa Jungmeistera, kam bija par palihgeem Burtneku, Rubenes, Salazas un Trilates mahzitaji. Kad prahwestis tahs draudses un winu jaunos ganus ar swarigeem wahrdeem bija usrunajis, tad winsch scheem eedewa augstas basnizas teefas apstiprinachanas rakstus un ar roku uslifchanu tos eeswehtija winu jaunā amatā, un tad ari prahwesta palihgi zits pehz zita ar roku uslifchanu kahdus swehtibas wahrdus issfazija jaunajeem draudses ganeem. Wahzu Deewa wahrdos Neulanda mahzitajus altara kalpo-

schānu isdarija, papreefsch draudsi ar ihsu runu apsweizinadams, un Hollandera mahzitajus sprediki fazija par 1. Kor. 2, 1. un 2. Latweeschu Deewa wahrdos atkal Hollandera mahzitajus altara kalposchānu isdarija, draudsi apsweizinadams, un Neulanda mahzitajus sprediki fazija par swehtdeenas ewangelijumu. Bija teefcham jauka un mihliga deewakalposchāna, tà ka draudses bagatigi swehtitas no fawa mihsa Deewa nama preezigi wareja dotees us mahjahm. Bet tas Kungs, muhsu Deews, lai nu faweno draudses un mahzitajus zaur mihestibas faiti un lai palihds fawem kalpeem ustizigi strahdah un Deewa walstibu wairot, Winam par godu un abahm Walmeeras draudsehm par paleekamu swehtibu. Lai tas Kungs pasargā winu iseechānu un ee-eeshānu no schi laika muhschigi.

R. S.

Sinas
par Kursemes laukskolotaju un winu atraitau un bahrinu palihdsibas lahdi.
(Turpinajums.)

Tà tad pehz taisnibas tagad tik 67 beedri per palihdsibas lahdes peeder. — Gan mums firds sahp, kad tee 10, waj nesphefchanas, waj zitas kahdas wainas pehz, fawas rektes pee palihdsibas lahdes ir pasaudejuschi, tà ka neds wineem pascheem, kad tee no amata wezuma pehz atstahjahs, neds winu atrai-nehm un bahrineem, ja Deews tos apgahdatajus aisaizinajis, palihdsiba no palihdsibas lahdes ir zerejama; bet waj zaur to, ka schee 10 beedri no palihdsibas lahdes ir atstahjusches, jeb waj zaur to, ka ir wehl wairak beedru no tahs atstahtos, teem zi-teem pee tahs palihdsibas lahdes wehl palikuscheem beedreem un winu peederigeem kahda skahde war zeltees? Ne buht nē! Turpreti, jo wairak no tahs atkahpfees, jo wairak labuma teem pee tahs palihdsibas lahdes palikuscheem no tahs zeltees! Tas it lehti ir saprotams. Kad wairak dalibneku pee kahda kapitala rentehm ir, tad masak us katu datu kriht, nekā kad masak dalibneku ir. Kad wisi beedri no muhsu palihdsibas lahdes atstahtos un tik weens pats tai paliktu, tad jau tas atlizis, kad pie mee 10 gadi pahrgahjuschi, wifas rentes no teem 3000 un wairak rubleem, kas palihdsibas lahdei tad peeder, waretu sanemti un baudiht, kad winsch no amata ir atstahjees, un wina peederigi, kad pehz ir nomiris.

Muhsu palihdsibas lahdes kapitals ne tik ween aug zaur beedru eemaksaschanahm un zaur rentehm no kapitala, zik ilgi tahdu wehl naw, kam palihgs

fneedsams, bet aridsan zaur wifadahm dahwanahm un eenemfchanahm no konzerteem un zitahm leetahm.

Muhfu palihdsibas lahde zaur tahdahm dahwanahm gandrihs jau 1000 rubli tanis 4 gaddos no dibinaschanas jau ir fanehmusi, proti:

1) no Kurs. mahzitaju sinodes						
3 gaddos	375	rubl.	—	kap.		
2) no Bielensteina mahz. par pahrdotu grahmatinu . .	100	"	—	"		
3) no Rihgas Latw. beedribas, no dseedašchanas svehtku atlukuma	220	"	—	"		
4) no Schulrahta Böttchera kga par pahrdotahm palihdsibas lahdes statutehm	25	"	—	"		
5) no konzerta, ko Sehrp. apr. skolotaji Križburgā un Jeklabst. isrihloja 1879. g. lihds ar interesehm	141	"	32	"		
6) no konzerta Dschuhkstē zaur Weidmana kgu	18	"	80	"		
7) puši no konzerta eenahfscha- nahm Saulā zaur Dauges kgu	53	"	10	"		
pawifam 933 rubl. 22 kap.						

un zerejam, ka no ta spredika „Epata“, ko palihdsibas lahdei par labu likahm drīkeht, ari kahdu grafiti us Jahneem wehl fanemsim preefsch palihdsibas lahdes.

Tā tad palihdsibas lahdes kapitals wairodamees wairojahs, un lihds kā palihdsibas lahdes likumi buhs apstiprinati, tad wehl tee no Kurs. muishneku kahrta apsolitee 2000 rubli taps ismalksti, tā kā mums us nahloscheem Jahneem jau war buht kapitals gandrihs lihds 6000 rubl., kas lihds 300 rubl. rentes dos.

Tad nu gan tee palihdsibas lahdes beedri ar preezigu zeribu war nahkotnei preti eet, un teem, kā jau minehts, no tam naw jabihstahs, ka weens waj otrs, waj ari īelakā beedru daka no palihdsibas lahdes atrautos, jo zaur to tik preefsch teem atlukuscheem beedreem wehl labaki augli no palihdsibas lahdes zeltees.

Waj ari schini gadā muhfu palihdsibas lahdes beedri tik laimigi ir bijuschi, ka neweens no teem naw no schihs pafaules schikhrees, to nesinam; bet ja kahds buhtu deemschehl aigahjis un atraitni un bahrinus atstahjis, tad winsch tomehr no teem ar to eepreezinashanu wareja schirktees, ka tos naw pawifam bes palihdsibas atstahjis, — un mehs luhdsam, to aigahjuscho beedru peederigus us to aistradiht, ka teem waijaga pee laika, wis wehlak

preefsch Maija mehnefcha, pee winu aprinka direktora funga peeteiktees un leezibas grahmatas eesneegt, lai waretu us Jahneem palihdsibu no palihdsibas lahdes dabuht; un zerejam, kā jau aigahjuscha gadā us to aistradijahm, ka zaur to no Kurs. mahzitaju sinodes tanī padomā dahwato naudu us ikkatras atraitnes daļu kahdi 50 rubl. kritihs, ko palihdsibas lahde tahm ismalksahs.

(Turpmāk wehl.)

Ir weens weenigs Deews.

Slavenais swaigshnu sinatajs (astronomis) Anatolius Kirchers, kas 1680. g. nomira, kahdu reisi pahrliezinaja sawu draugu, kas fazija, ka Deewa naw, zaur neeka leetu, ka Deews ir. Winsch nostahdinaja sawā istabā kahdā stuhri debefs lodi (globu). Pats winsch tad likahs ko rehkinot, kad wina draugs eenahza. Deewam netizigais wihrs staigaja istabā no weena gala us otru. Kirchers weenumehr rehknaja. Kirchera draugs, eraudsijs globu, prasijs, waj tas winam peederot, kas winu taisijs u. t. j. pr. Kirchers atbildeja, ka winam globus nepeederot, ari nesinot, kas winu taisijs, bet tas laikam kaut kā zitadi tur pats nahzis. „Juhs jokojatees,“ draugs fazija, kad Kirchers pastahweja pee saweem wahrdeem. Draugs it dušmigs wehl fazija: „Neevenas redsamas leetas naw — bes taisitaja.“ Us tam winam astronomis atbildeja: „Juhs netizat, kā schis neeka globus ir no fewis radijees, kā tad Juhs warat fazicht, kā seme, debesis ar sawu spihdektu pulku un mehs zilwelki un wifa dīshwa radiba ir bes fawa taisitaja jeb raditaja? Kad schi neeka leeta ir taisita, tad ari wifa daba: seme, juhra un wifa dīshwa radiba, kā ari plaschahs debesis — ir taisiti un raditi no kahda, ko gan neredsam ar sawahm mēfas azihm, bet tamdeht jo gaifchaki ar gara azihm, kad tik ween paschi gribam winu redseht. It nelas naw bes fawa raditaja.“ — Netizigais draugs bij kusu, un domu pilns atstahja istabu. Kirchers pedsishwoja to preeku, ka wina draugs pehz kahda laika pateizibu winam issfazija, ka zaur to neeka globu winsch ir peegreests pee tizibas. —

1721. g. dauds misionaru tika suhtiti no Dahnu semes us Grehnlandi, lai wini tur Deewa wahrda sehklu issehtu Grehnlandeeshu sirdis. Wini strahdaja ta kunga wihsa kālnā ar swoedreem, un ari winu publineem netruhka svehtibas.

Kahdu reisi dauds tizigu Grehnlandeeshu bij kopā. Wini paschi brihnidamees pahrrunaja, zik

wini esot bijuschi no eesahluma mukki un ne-esot Deewa leelos darbus — radibā mahzijuschees pasicht un jaur tam to raditaju atsicht. Weens no wineem fazija: „Mehs esam mukki behrni bijuschi, bet to-mehr mums nebuhs domahit un tizeht, ka wisi pagani par Deewa radibu nepahrdoma. Dauds par dabu, kas redsama un dīrschama, spreesch schà un tā, bet neweens newar, kas neteek wests, pee ta ihstenā Raditaja nahkt, winu atsicht un pasicht, kas wisu muh-schu eeksch ella deewibas ir turehts un mahzihits. Pat es dauds reisahm esmu domajis: Weena neeka laiwa neronaħs no fewis, bet winu waijaga taifisht ar mahzeschanu. Bet nu ir tas neeka putnirsch dauds skunstigaki darihts, kā ta wisu skunstigakā laiwa, un tomehr zilweks ne-eespehj neweenu putniru dariht. Zilweks ir wehl dauds, dauds skunstigaki darihts, nēla neprahrigā radiba. Kas ir winu tahdu darijis? Winsch nahk no faweeem wezakeem un tee atkal no faweeem u. t. j. pr., bet no kā tee pirmee zilweli zehluschees? Un no kā ir zehluschees seme, faule, mehnes, swaigshau pulks un ta plaschā debess? Weenam waijaga buht, kas to darijis. — Nom. 1, 19.—20.

Peesihmejuṁs no rafsitaja: Tā tad mehs nu sinam, kā ari tee pagani to Deewa radibu — wina darbu pahrdoma un sin, kā weens ir, kas to wisu darijis, lai gan to newar atraft zaur sawu tumšhu prahru. Bet zil tumſchs prahs ir teem zilwekeem, kas dīshwo tahdu zilwelu starpa, kas to ihstenā Raditaju apleezina, un tomehr nereds Deewu un wina darbus, — teem „netizigeem kristi-geem?!”

S. Osoling.

Druſku par geometriju jeb ruhmes mahzibū.

Geometrija jeb ruhmes mahziba ir loti deriga wiseem amātnekeem; par prowi muhrneekam un buhw-meisterim ir jataifa rīfes un anſchlaki, ja-isrehkina, zil wineem iſees pee buhwes materiala un darbineelu; dahrneekam puķu- un koku dahrsoðs dobes un zelini wiſadās formās; ſemkopim ja-ismehro ſemes ga-bals, kas winam ja-apſtrahdā, jeb grahwis, kas winam ja-isrok. To wini neſpehj bes geometrijas jeb ruhmes mahzibas paſihga. Turklahrt ruhmes mahziba modina un zilā zilwekam prahru un garu, wi-nam eedod un wairo azu mehru un nojehgſchanu pahr formahm u. t. j. pr. Behrni ihpafchi bes ruhmes

mahzibas gandrihs neſpehj iſſchikt taifnu no greifa u. t. j. pr. Tapehz ari tautas ſkola newarehs pa-laift garam ruhmes mahzibu. Tautas ſkola fa-weem ſkoleneem gan newar wiſ pasneegt matematis-kus jeb logiskus peerahdijumus; tee teek pataupiti augſtakahm ſkolahm. Bet winai ja-iſeet, tāpat kā wiſoð ūtōs ſawoð preeſchmetoð, no tam, kō azis reds. Formas ſkoleneem preeſchā ligis, lai ſkolo-tajs ſkolenu ſlubina, kā pats zaur apluhloſchanu un apdomaſchanu tos waijadſigos mahzijumus un liku-mus meklē un atron, un tos atraſtos likumus un mahzijumus atkal iſleētā pee zitu formu fastahdiſcha-nas un iſrehkinaſchanas. P. pr. ſkolo-tajs ſkoleneam rahdijis lihdsmehrigu tſchetrstuhrī no papihra un to ſchlehrſus pahrgreeſis winam liks atraſt, kā trih-stuhris ir puſ' tik leels kā tſchetrstuhris, kam ir tas pats gruntslihnirsch un augſtums, un kā ja-iſreh-kina trihſtuhrā leelums, kād paſiſt wina augſtumu un gruntslihninu. Pee ruhmes mahzibas mahzischa-nas newar tapehz iſtikt bes waijadſigahm leetahm: wiſadahm geometriflahm formahm, no kōla jeb no papes taſitahm, zollſtoka, zirkela, wiñkela un trans-poretehra (wiñkelu mehrotaja). Ikkatra ſkolena rokā tamdehk waijag buht lihnijalam ar zellu eedaliſchanu weenas pehdas garumā, taisn'winkeligam trihſtuhrim un zirkelim. Ar ſcheem eerotscheem winam buhs eespehjams, pats ſewim wiſadas formas un figurā ſasteļleht un iſmehrot.

1) Birmais mahzischanas kahpeens. Ruhmes mahzischanai ja-iſeet no lihdsmehriga tſchetrkantscha jeb kubiķa. Skolotajs liks ſkoleneem preeſchā lihds-mehrigu tſchetrkanti, rahdihs, kā winam ir trihſ mehri: garums, platumis un augſtums, wiſi lihdsigi; lai par to pahleeginajahs ſkoleni, winu iſmehrodamī. Tſchetrkantis ir aprobeshots no 6 lihdsmehrigeem klijumeem, kam ir diwi mehri: garums un platu-mis, abi lihdsigi; lai to atkal iſmehro. Klijumi wiſi ir aprobeshoti ar 4 lihdsmehrigahm lihninahm, kam ir weens pats mehrs: garums, wiſahm lihdsigi, kō war iſmehrot. Kur lihnina ar lihniau pa diw-jahm ū-eet kopā, ir wiñkeliſ jeb stuhris, wiſi lihds-mehrigi, un kur klijums ar klijumu pa diweem ū-eet kopā, tur ir kante, un kur trihſ kantes ū-eet kopā, tur ir kantschu ſpizes. Lihninās robeschi ir punktes, kam naw nekahda mehra.

(Turpmāt weh.)

Nahditajs: Par telu kopschanu zc. Par semes nosauši-
nashanu Semkopjeem. Atmests stahds.

Par telu kopschanu un audsina- fchanu.

Wisi radijumi, kas wirs semes miht, no ta brihscha, kad tee fahl dsihwot, kahdu ne buht baribu fewi usnem. Augeem gahdneeze dabas mahte pirmo ehdeenu ir fehklas graudinā usglabajusi un tikai tad, kad augs zaur to ir spirdsnaejes, steepjahs wina faknite semē un afns ar lovinahm gaifā, lai nu pats zaur fawu spehku waretu usturetees un augt. Swehrs un lops, wehl mahtes meefās buhdams, jo brihnischkligā wihsē baribu usnem, ka lai, kad tas peedsimst, pee mahtes kruhks tahlaki waretu attihstitees. — Zahltis atkal atrod olā wisu to, kas pee wina pirmahs dsihwes ustureshanas ir waijadfigs. Ari pat zilwels, kas ir tas augstakais un pilnigakais radijums, schai leetā naw par augu nedē lopu labaks, jo ari wiash no pirmā azumirkā bes baribas newar buht. — Kad nu mehs wisu radijumu baribas weelas apskatam, tad mehs tahs ari loti fawdas un dasch-daschadas winu ahrigā usskata atrodam, gan drihs tik pat daschadas, ka tee radijumi ir daschadi, kam winas ir par baribu.

Weena dala no radijumeem prasa pehz se-
mes, gaifa un mitruma un tad attihstahs augōs.
Leela dala swehru un lopu tanīs atrod fawu
baribu, un tahdus, kas ar augu baribu perteek,
nosauzam par augu ehdejeem. Ziti atkal pahr-
teek no teem dsihwneekeem, kas usturahs no
augeem, un tos tad nosauz par galas ehdejeem.

Tik ilgi, kamehr dabas finatnibas praktiskā dsihwē wehl nebij eewestas, zilwelki ik deenas fchos brihnischkligos notikumus dabā redseja, un tā kā tas wiss tāpat noteek weenu deenu, kā otru, tad masaki tas tika eeweherots, jo ik weens finaja, ka tam tā waijadseja buht. Jau no wifai wezeem laikeem bija nolemts, kahdus augus muhsu lopi wairak zeeni, un tapehz ari fahla tos wairak taupiht, kraht un heidsot ari lopt. — Ari tas tika nolemts, ka daschi augi wairak lopu baro un ari wairak peena dod, — to wisu jau sen finaja un tomehr pehz tam, tapehz tas tā noteek, nejautaja, jo ik weens bija meerigs, kad winam tahs waijadfigahs baribas gan, lai waretu fawem lopeem vilnigi zik tik spehj dot ehst.

Ka winam ari mas labuma no tam atleza, to ari finaja, jo peens un sveests tos laikus semā zenā stahweja. Dabas finatniba ir nu wifahm deenischkahn parahdischanahm loti tuwojusees, un atsishchanas gaifma mums nu ir atklahjuſi augu un lopu dsihwī un rahda, sem krahm nosazishchanahm wini wisu labaki war augt un isdotees.

Wehl ne preeskch wifai ilgeem laikeem us lopu kopschanu lila mas wehrtibas, jo lopus tikai eeslatija par nepeezeeschamu waijadfibū wairak preeskch mehflū sagatawoschanas, nekā preeskch zitahm waijadfibahm. Ka ihpaschi zaure pareisu lopu kopschanu war aridson brangu velku panahkt, to tik rets kahds finaja. Wairak tad to til mehdsā leelgruntneeki panahkt; masgruntneeki tad wehl fawu wehribu mas us tam gressa. Tagad pawisam ir zitadi. Bet

kas to sinaja, tas ari prata deewgan sawu ismanu preefsch fewis isleetaht, un ta tad notikahs, ka par waiflas lopeem wifai augstas zenaas tika aismalkatas. Zit brihnifchanahs nebij dsirdamas, kad stahsiija, ka weens waiflas bullis wairak ka tuhksfeschu rubku mafsjot. Ka gan tas war tik dauds mafsaht, — to wifai mas semkopju sinaja isskaidrot. — Tagadit gan wairs mas tahdas brihnifchanas buhs dsirdamas. Tagadit ari stahw ar wifu semkopibu un lopu kopschanu zitadi. Labibas tirgus ir wairak nogruntejees un lopu wehrtiba ir pa-augstinajusees.

Daschadi eemefli pee tam ir palihdssejufchi. — Ne tee semkopji bija tee, kas lopu kopschanu zehla, kam mas pknas is lopu kopschanas parahdijahs, bet tee, kam par labeem un kreetneem lopeem tika augstas zenaas peedahwatas. — Anglija ar lopu kopschanu dereja gandrifs wifeeem Eiroopeescheem par preefschishmi. — Wahzijä lopu kopschana tik wehlak fahka attihstitees. Pee mums tik tagad pehdejös laikös. — Tas notika pa dalai tamdeh, ka semkopiba us lopu kopschanas rehkinuma tika westa, un kad nu pehjak zaur lauschu bagatibu pehz lopu produktiem leelaka peeprafshana zehlahs, tad ari parahdijahs, ka ar tahdu lopu kopschanu, ka tas lihds fchim bija, wairs nepeeteek.

Kaut gan, wispaehrige nemot, wehl tik dauds lopu neteek turehts, ka buhtu waijadfigs, tad tomehr war schai brihdì leezaht, ka lopu kopschanas sinā ir leels folis us preefschu sperts. To redsam pee peena, ka ari pee barojameem lopeem.

Kad daschadu semju faimneezibas apmellejam un tad tahs daschas flakas jeb fugas eevehrojam, tad redsam, ka katrā semē pehz ta gabala waijadfibahm ir sawads noluhks pee lopu kopschanas atrodams. Zaur to tad ari dasch-daschadas fugas zehluschahs, un wairak, neka senakös laikös ir bijis. Lopu kopeji ir pratu-fchi to ihfa laikä panahkt, ko daba naw spehjusti gadu simtendö. Te wehl japeemin, ka pehdejös laikös isskahdes ir bijuschas preefsch lopu kopschanas attihstichanas tee leelakee lih-

dseki. Zaur redseschanu, falihdsfchanu un usmudinaschanu zilweki ari schai sinā dsenahs wairak us preefschu.

Lopu kopschanas pahrlabofchanas deh, kas pee mums wehl deewgan semu stahwohl enem, newaram deewgan rakstih un pafkubinaht. Lopu kopschanu eraugam par weenu is tautas kulturas grunts almenem un wifu drofchalo shimi, zit tahlu kahda tauta plauku. Lopkopiba naw tilai ween tas drofchalais grunts almenis, semkopibas lihdsellis, ne, wina ir semkopibas pirmā atwasa, kas ness bagatus auglus, ja tilai mahlam tos pareisi isaudseht, sawahst un isleetaht. Lopkopfchana stahw pirmā weetä. Gows lopi, tee ir semkopja wisleelaka manta. Domaju gan, ka ik weenam patiks labas, smukas un peenigas gowis. Ziti gan eegahdā lopus no labakas fugas, bet ko tas palihds, kad telu audsinafchanu un kopschana neteek, ka buhtu waijadfigs, isdarita! Teizama lopu kopschana ne ween weenam pafcham semkopim dod godu un pknui, bet ari pagodina wifu semi, wairo winas lablahsfchanu un eegrosa feedoschus panahkumus laukfaimneezibä. — Us tam ni sawu wehribu greefs, gribu drusku, it ihpaschi par telu audsinafchanu zit nezik kahdas rindinas pafneegt, ka Wez-Sah te semkopibas skolä telu audsinafchanu isdarija, lamehr tur ka mahzelis biju.

Kas pee telu audsinafchanas grib taupigs buht, tas gan faktahs „wara naudas“ gabalus, bet selta naudu nesinadams issweedihs pa logu ahrä. No labas kopschanas atlez preefsch wifa nahloschä laika telu attihstichanas. — Schini sinā ne reti labakais rehkinatajs ir wifu sluktakais faimneeks.

Taunpeedsimuscha tela pirmā bariba ir mahtes peens, kam wifas tahs baribas dalas, kas tekam dsishwibu ustur un wina baribas sawahrischanas rihlus tik tahlu attihsta un spehzina, ka tee war isleetaht zitu baribu.

Laba tela barofchana un kopschana pat no pirmahs deenas pehz gows atneschanahs ir no leela swara ne tilai preefsch pilnigas meesas attihstichanas, bet ari wehlak preefsch peena doschana.

Telam pilniga mahtes peena baudischana pirmā dīshwibas laikā preefch auguma un wēfelibas isdewibas ir loti waijadsga. Schis peens irjau no dabas dots, lai tihri teta eelschas un isdēsen wīfas teta wehderā fakrahjufchahs beesahs asinis. Ari peena taupischana pahrlezigā wihsē pirmōs diwōs mehneshchs apstrahpejahs wehlak diwlahrtigi. If weens telsch, kas eefahkumā plahni barots, wehlak labi nebarojahs un drihs ne-atspirgē.

Kā ir labaki, waj telus dsirdinah, waj shdiht? Us tahdeem jautajumeem wehl schim brihscham dauds un daschadi atbild un dara. Kamehr weens tura par labu un teizamu, telu pee gowā shdiht, tamehr zits semkopis atkal turahs pee dsirdinaschanas. Pee dsirdinaschanas, kad telsch tik-ko peedsimis un no mahtes nolaishis, kas atschirkams un eeleekams ihpschā weetā.

(Turpmāl veigums.)

Par semes nosaufinafchanu.

Pahraks mitrums ir ta leelaka waina, kamdeht loti dauds lauku, lai gan zikadi labi un leeli, tadschu loti fliftu plauju isdod. Augi, kahdus mehs kopjam un audsnam, pawisam newar isdotees tāhdā semē, kas par flapju, un tamdeht ari par aufstu, tapehz la wini nam purwa augi, bet tahdi, preefch kureu isdoschanaħs waijaga filteras, tikai mehreni mitras semes. Kad semē par dauds flapjuma, tad gaisam gruhti peekluht winas fewishkahm dākahm. No tam semē sagatawojahs flahdigi weeli, kā, dīsels oksidula fahls, ogtu uhdena weels, t. i., purwa gahs. Mehfsi mas ko palihds, apstrahdaschana ir greulta, augi dabon flimigu isflatu u. t. j. pr. Zaur nosaufinafchanu ween flapjus tīhrumus jau leeliski pahrlabo, tā kā wini daudsreis eefahkumā pat bes mehfloschanas loti labas plaujas isdod un dascha grunts-gabala wehrtiba ihfā laikā nahk dauds leelaka.

Lai nosaufinafchanu waretu drofchi isdariht, wiśpirms ja-ismeklē, kas pahralajam flapjumam par zehloni, no kurenē tas nahk, un

waj to war nolaist, grahwjus preefchā airokot waj nē. Grib fahdu grunts-gabalu pilnigi nosaufinaht, tad papreefch ja-ismeklē uhdena kīschana, t. i. ja-ismeklē, kuras weetas tai gabala ir augstakas, kuras semakas.

Zehloni, zaur ko lauki paleek puriwaini, war daschadi buht. Tāpat ari tee lihdselki ir daschadi, zaur kureem tas nowehrschams. Parahdahs pakalnēs flapjas weetas, kas allasch no tam zelahs, ka uhdenis atdurahs us tahdu semes kahrtu, kas wīnu nelaishzauri, un wīschzaur semes wirskahrtu pamaftinam zauri speesdamees fahk us leiju no semes istegeht, tad tahdas awotainas weetas ja-usrok, kālna puſē tāhm jarok grahwis, kura uhdenis war fakrathées, tā kā to par zitu grahwī war nolaist. Ja kahdā lihdsenumā lauks fahk puriwains mestees un flapjums tāpat no tam zelahs, kā kahda semes kahrtu uhdeni nelaishzauri, bet apakch schihs zeetahs kahrtas nahk mihiſta seme, tad zeetā semes kahrtā daschās weetas ar semes fwahrpstu zaurumi isurbjami, waj tas semes strehkis dreneerejams. Ja lauks ne us weenu puſi it nemas nam semaks, tā kā uhdeni it ne us kahdu wihsē newar nolaist, tad nosaufinafchanu daschahrt war ari tā panahlt. Wiſsemakā lauka weetā ja-isrok 10—12 pehdu dīſta un 12—15 pehdu plata bedre; schini bedrē eewada grahwjus, kas uhdena tezeschanairakti. Bedres dibinā ja-urbi zaurums tik dīſtu, lihds tas kahdu mihiſtu semes kahrtu fasneeds; schini zaurumā eestahda akas truhbu, kura augschā ar schagareem apſedsama un waligi ar akmeneem-aiskraujama, lai wīna tik drihs neaisdambetos. Ari pati bedre jastiprina, kā nepeegahschahs ar dubleem.

Kur purwi, dihki, esari nosaufinami, tur papreefchū ja pahrlēezinajahs, waj uhdenim waijadsgā kīschana. Ja tā ir, kā uhdeni war nolaist, tad ne ween uhdenis no wiſeem awoteem, kas no apkahrtējahm pakalnehm tur fatel, grahwjōs uskerams un nowadams, bet ari zaur purwi, dihki waj esari kruſtam schkehrsam grahwjī rokami, kas wiſi weenā leelā grahwī fa-eet. Kur kahda lauka nosaufinafchana na wīsdarama, waj pat dauds mafatu

tur kas labakais, tahdas weetas ar koleem ap-stahdiht un preefsch tam ihpaschi tahdus nemt, kas pahrako mitrumu eesuhz, ka oschi, alfschni, kahrkli un apses.

nebuhs wairak waijadfigas. Tikai wehl gribu peemineht, ka D. Hansberga lga arklus ari Jelgawā pee fleischera (meesneeka) Birona lga, schofajas malā, bahnusim eepretim, war dabuht pirk.

J. R.

Semkopjeem.

Seema jau dodahs us beigahm. Semkopji raugahs us winas aiseeschanu sinkahrigi, jo tad israhdiisees, ka rudsī un zweeschi isskahwejuschī, un ka ahbolinsch iszeetis. Neti tahda seema bijusi, ka schi. Wiss aplaahs ar ledus deki. Seemas darbus un braukschanas wareja weegli jo weegli isdariht. Wareja braukt teesch-teescham pahr grahweem, tihrumee un pur-weem. Siltumu un zitas mahju waijadfigas sagahdajuschī, semkopji nu apluhko sawus semkopibas riikus; ja waijadfigs, tad tos fataifa un eegahdā wehl zitus jaunus klaht. Schini finā gribetu zeen. semkopjeem pakalpot, teem pauehstidams, ka D. Hansberga lga strahdatuwe Bauska, kas jau 15 gadus ar 10 zilwekeem felmigi strahdā, dasch-daschadus arklus pagatavo, faluhuschos fataifa un islabo, un to wisu isdara us ahtako un labalo wihsī. Minetā strahdatuwe isgatavo schahdus arklus: 1) Masos Adlera arklus, jeb tā fauktos „buzischus“. 2) Diwjuhga pleh-suma arklus, ar kureem ari war noschlehetu ahbolina lauku art; tee ihpaschi derigi, kad grib semi dīlaki isart. 3) Kahrtajuma arklus ar ihsu strihka galbinu. 4) Tschetleemescha arklus ar tehrauda apalkschgaleem. Wisi schee arqli ir wairak reisas atshti par derigeem un no daschadahm semkopibas beedribahm apbal-woti ar goda-schmehm. Par peemehru 1874. gadā Dobele ar fudraba medali, 1875. gadā Jelgawā atkal ar fudraba medali, pehdejā is-stahde Rīhgā atkal ar fudraba medali un is-gahjuschā gada Augusta mehnesi Dobele par tschetleemescha arkleem ar bronkes medali. Is schihm pagodinaschanahm redsam, ka arqli pa-teesi labi, un tamdehl zitas eeteikschanas gan

Atmetts stahds.

Schini gadu simteni industrijā kreetni foli ir us preefschu sperti, bet ari, ka rahdahs, daschs derigs atmetts tapis, par peemehru nah-tres stahdu (urtica) audsinaschana un kopschana. Tagad scho stahdu ka nesahli usluhko un rauga ar wisu spēku isnihzinaht, — ja dauds, tad to wehl preefsch lopu baroschanas isleeta. Pagahjuschā gadu simteni ar nahtri apgahjahs pavismam zitadi. Leelako nahtru stahdu (urtica divica un urtica nivea) steebrus, kureem kreetni schkeedri, isstrahdaja preefsch audumeem. Stahds war lasht no dahrgahm drehbehm, kuras fentschu bagatee no nahtres audumeem lika taishit. Toreis ihpaschi Wahzijā schi stahda kopschana seedeja. Wehl schi pascha gadu simtena eefahlumā nahtres deegu fabrikas bija Wahzijā, Franzijā, Spahnijā, Sweedrijā, Italijā un Schweiz. Pehdigā nahtres isstrah-datuwe wehl bija 1720. g. Leipzigā. Kamdehl schahdas fabrikas eegahjuschas, newar ihsti finaht; nahtres stahds loti weegli audsinams, — pagehr mas kopschanas un wina schkeedri war mehritees ar wiseem ziteem schkeedreem. Tagad audsina Japanā baltu nahtri (urtica nivea), no kuras schkeedreem isstrahdā sihdam lihdsigi spihdoschas drehbes. Bits nahtres stahds (urtica cannabina), kas atrodahs Wids-Asijā, isdod ari kreetnus audumus. No Anglijā audsinatas nahtres (urtica Whitlavi) taifa tos stiprakos strikus. Ka rahdahs, tad tagad Berlinē ari sahk us tam domaht, nahtres audsinaschani Wahzijā eewest, kuras schkeedri pat linu un kanepuju schkeedru weetu waretu ispildiht.

J. R.